

ՄԱՐԶԻԿ

ՊԱՐԵՐԱԿԱՆ

Հ.Ֆ.Ը.Ը.Ի ՊՈՒԿ. ՇՐԱՋԱՆԻ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԽ ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ ՍԿԻԶԲԸ

Խորագիր
ԱՐԴ ՎԱԶԱՐՈՒՄԱՆ

Առօնական
Տօն. թ. ԹԱՎԱՄԱՍԱՆ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1

ԳԻՒ 5 ԼԵԿԱՆ

1 ՍԵՊ. 1925

„ՄԱՐԶԻԿЪ“

ОРГАНЪ

на

Спор. Ճ-во „Խոմենտմենъ“

Пловдивъ

Издатель: Др. Т. Товмасянъ
Редакторъ: Г. Газаросянъ

„MARZIK“

REVUE ILLUSTRÉE

Organe de l'Union Arménienne
de scaoutisme et de culture
Physique

Adresse: H. KIRICHIAN
15 -Zlatarska- Philippopolis
(Bulgarie)

ՅՈՒՆԱՆԵՐՈՒ
ԹՎԱՔԱՅՈՒԹԵԱՆ,

ԿՈՐԱԳՐԱԿԱՆ,

այլ գուղքիներու և
թերեւու համար հասցե-

ՀՈՅԿՈՒՆԻ ՔԻՔԵԵԱՆ

15 — ԶԼՈՒԹԱՐԱՔ — 15
ՖԻԼԻՊԻ (Պուլկարիս)

ԿՐԱՐԻ Ա.Ի.Ա.ՔՄԱՆ
հասցեի ու վաշական այլ
զուծեւու համար հասցե-

Փ. ՊԱԼԵՐՁԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ. „ՀԱՅ ԴԻՐ“

43 — Տօնուարաֆ — 43
ԱՅՖԻԱ

ՄԱՐԶԻԿ

ՊԱՏԿԵՐԱԳԱՐԴ ՊԱՐՔԵՐԱԿԱՆ Հ. Մ. Ը. Մ. Բ ՊՈՒԼԻ. ՇՐՋԱՆԻ

ԳԻՆ 5 ԼԵՎԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Վեցամունք	Տարեկան
ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.	30
ԱՌԻՄՈՒՅԻ.	100
ԹՈՒՐԲԻԱ.	100
ԱՐՏԱՍՈՎՄՈՒ.	10
ԱՄԵՐԻԿԱ.	1
	60 լէվա 180 լէլ 180 դրամ 20 ֆրանք 2 տորոր

ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

- ՀՐԱՆԴ ԷՄԻՐԵԱՆ — ԱՅՖԻԱ. ԲԼՈՅԴԱ Պանսի թի. 4
ԹՈՐԳՈՄ ՀԵՐԻՄԵԱՆ — ՖԻԼԻՊԵ „Պանքա Ասպարեզ“
ԹՈՒԲԻԱ ԱՐԻԱՆԵԱՆ — ՎՈՒՖԻԱ. Ուլ. Կարգօվսի 24
ԲՉԵՐԻԿԵԻ — ԱՌԻՄՈՒՅԻ Արևելյան ուշիլիք
ԱԽՄՈՆ ԴԵՐՁԱՆԵԱՆ — ՊՈՒԼԿԱՐ. Ֆերինանովսի 20
Պ. ԵՓՐԵՄԵԱՆ — ՃՈՒՄԵՆ Արևելյան չոր
ՅՈԿՈՅ ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ — ՀԱՄԲՈՅ
Պ. ԱՌԱԿԵԱՆ — ՈՒԽՈՅԵ Զառովնիքար
ՀԱՄԲՈՅ ԱՌԻՄՈՒՅԻԴԵԱՆ — ԱԹ. ԶԱԿՈՐՅ
Պ. ՓՈՒՓՈԶԵԱՆ — Թ. ԲԱԶՈՐՃԵՐ.

Ասոնց պետք է դիմել բաժանողագույնելու համար

ՄԱՐԶԻԿ

ՊԱՐԵՐԱԿԱՆ

Հ.Մ.Լ.Մ.-ի ՊՈԽԿ. ՇՐՋԱՆԻ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ ՍԿԻԶԲԸ

Խորագիր
ԿԱՐ ՊԱԶԱՐՈՍՆԵԱՆ

Արտօնութեան
Տօք. Թօվ. ՄԹՎ.ՄԱՍՆԵԱՆ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1

ԳԻՆ 5 ԼԵՎԱՆ

1 ՄԵԴՏ. 1925

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՄԵՐ ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ

Խանգամաս արամակքութիւններուի չէ որ կը ձեւառարկենք Մարզիկի հրատարակութեան; Ընդհակառ ունի կը, առաջակ մը վարագում առեր է մազ — այնքան լույսն է զործք, և այնքան նեղ, առանձանաբան՝ մեր ուժքը: Աւելցնենք, որ միայն նիւթամարն զժուարութիւններէն չէ մտանալութիւնը: Ճշշամբ կուգայ առակապահէն:

Պարբերաթերթի մը հրատարակութիւնը, ուղարկան Միտութեան մը համար, առիթ մը նէ հրատարաքի և առեւսուրաթեան: Մեզի կը թւի, որ Մարզիկով մենք ինքնականարէն կ'ընդպահնենք և կը չնշունք մեր խաստումը — աւելի բարելայնելով մեր աշխատանքը, հետեւարար և մեր պարտականութեան սահմանները:

Հ. Մ. Լ. Մ. ը հայի տարրայ մը պահանութիւն է պուկարանայ իրականութեան համար: Ճիշտ է, գողափարն ու կեանքք նորութիւններ չեն: բայց ընդհանութեար շարժումը, որ միականարէն երեւան եկատայնքան արագօրէն, արդէն իսկ օղակներ է Պուլկարիոյ ամէն մէկ քաղաքի հայեցի շանչ ու ոգի կրող երիտասարդութիւնը:

Դեռ չենք խօսիր տառնձնապէս ամէն մէկ շրջանի ներքին կեանքէն, ու զործունէութեանէն: Խոսագանինք որ հակառակ անոնց չառ մը հապատացուցիչ կողմերուն, մեր ձևոք ձգածը մեր ալ ցանկացածը չէ տակառին: Բայց, ներիք, որ հունոր ցանուեր է անքամ մը, ու մաքար կենցողի, բարսյաման տարքինութիւննրու և հոգեկան բարձրացնոն ճիդք վարկեր է մեր աշխայք ու խանգամափառ աղաքը:

* * *

Բաղգաղուարար իր հախորդներուն ամէնէն գծաղղը եղաւ մեր այսօրուայ, զիս նո՞ր հասով ներսնդը:

Մեզմէ ուսուց եկաղները պարտաւոր եղան արիւն ու առըին դէմ պատքարիլ: Եւ երկու տարի, անորնաստ հայ երիտասարդութիւնը, իր բազուկն ու տառածումը պրկեց՝ սորտափի ու զարդարութիւնը մասը, որ համառ երդիք մը պիտի տեսնայ իրբու աղքային վարժարան:

Աերուն առակ, զնկը կարենալ կանգուն պահելու համար: Այսօր, յեղակարծ կորուսաներէ և դառնութիւններէ վերջ ուրիշ են պարմանները: Ուրիշ են նաև ու ուրիշ սերունդին վիճակուող ցաւերն ու զրկանքները: Եւ ինչքան տխուր է այդ պատկերը:

Մայր երկրին Հայաստանի մէջ թէ արասահման, հայ ժողովուրդը զգալիօրէն զրկուեր է աղքի մը ինքնայտուկ գոյսութիւնը երեւան բերող չորս գլխաւոր ուղղակներէ: Նոյնպէս, դուք չէք գտներ որեւէ վայր, ուր տեղ եղած կամ շունչ առնող հայութիւնը կարենայ արտարերել: — առանձնապէս համազգային յուղանիշ կրող քաղաքական կեանքը: Զիայ և անտառականը, ի հարկ է, այս կամ այն հայ անսւնով հասաստութիւնները: Աւելի քան բան բաներուեր է հայ Ըսկերային կեանքը: Իսկ ազգային ապրումը իր էական գիծերով, զարձեր է աղմուկ ու վէճ՝ մանուլիմէջ, կամ՝ տվյորական յայսագրով քանի մը հանդէս — խնձոյք, այս կամ այն միւսթեան կողմէ: Այս տիսուր պայմաններուն հետ, մեր ծլող մանկութիւնը զուրիդ էն նաեւ, ուրիշ, աւելի՝ տոխորական ներշնչում՝ մը — ան սորտափով թողած հայրենի երդիքն ու տառնկութիւնները, աչքը բացեր է օստարուի ու, անգամ ալ, բարեյական ոյլանգակ մը թնուլութիւնը մէջ: Իբրև, աղքային առանցնայտուկ բարք, սովորութիւն, հաւաքական կեանք կամ ձրգումը ինչ որ աւնեցիր են նախորդ սերունդները, այսորուանը չէ իսկ ձանցից, որպէսպի ներչնչուէր ու հարաբանար անոնցմազ, ու զուրսի, իր այս նոր ու խսիթարուղ շրջապատէն աղոստ ներութիւններուն գէմ կարենար ամբացներ ու պատնէշներ իր հոգին:

Միշտ անցողակի, զծենք ցաւու կարմ մը ալ — արտասահմանի հայ աղան, եթէ բազգաւոր հօր է մինկուեր, աղքական — պատկան գասամբարակութեան է պարասանած: Օրականին ու սեխուկան աշխատանքին կոտուող՝ չուկայիկ բարքերուն ու աղմուկին մէջ պիտի ծիւրի, իսկ այն փոքրթիւն մասը, որ համառ երդիք մը պիտի տեսնայ իրբու աղքային վարժարան:

անինամ, անձրագիր, խճողուած եւ հետեւաբար անդունցուցիչ կրթութիւն մը պիտի ստունայ, միշտ աւելի լաւ գրելով կամ խօսելով տնդական լեզուն, քանի իրն ու իր պապերունը: Եւ այսպէս, արտասահմանի մար ներկայ մանկութիւնը, այս երեք շերաւարումներուն մէջ ալ, զուրկ է ուրեմն աղքային առնմիկ կրթութիւնէ: Աւելո՛րդ այս ամէնքին վրայ, զուրսի—փողոցի շացուցիչ ու խաթարիչ կանքը, որուն անխուսիւթիւնը պիտի խասնուին մերո՛նք ալ—այնքան ասինքնոզ է ան... .

Այս պայմաններուն մէջ ի՞նչ պիտի ընծնք մննք: Դասակարգ մը կայ, որ ուս պիտի թօթուէ, ու անցնի — «իր ինչ փոյթը»: Բայց հայ ժողովուրդին ամէնէն ասող ու հաշագառ մնչամասնութիւնը, որ նրեկի յաղթութիւններով հպարտացաւ կամ պարտութիւններով արթենցաւ, պիտի չվարանի գիմագրաւել վտանգը: Հակառակ չարիքներու այլարանութեան, կը նպաւնինք որ անդոնցուցիչ են մնր միջնայները: Բայց մնր այն փառ սյեղ պատմութիւնը սրմէ պիտի նեշնչուինք յորտանեօրէն, եւ այն սպին, — հայկական ոպին— է զոր պիտի ներարկնաք մը երիասարդութեան, բաւական են՝ աղքային հպարտութեան կայծը և վաղաց գեղեցիկ օրերու հաւաքրը վաս պահելու համար անոնց հոգիներէն ներու:

Եւ այս բոլորը պիտի ընեն, ժաքուր, բոլորանուեր, կուսակցական-անջանառական ձգութիւններէ հնուռ իրամով օպակուած, եւ լայն, տաքածուն մթնուլորի մը՝ Հայ Մարտինակրական Ընդհանուր Միութեան սակ ու խանդավառ մքնոլորին մէջ:

Իրենց համար, ապահովաբար, անրմբոնի պիտի թուի այս գեղեցիկ ձգութեմը՝ Հ. Մ. Բ. Մ. ի նման «Են մագլցելու» եւ «պնդակ խազալու» յասուկ միութեան մը մօտ: Ու չմոտնանք, որ արտաքին բազմապիսի վտանգներու աղտոտ ունակութեանց, ֆիզիքական վասաներման եւ այլամերումի գժուարութեանց դէմ, մնաք մնդ պարտաւոր պիտի զգանք պահքարի, ներքին, մնր իսկ ժողովուրդին մէջ արմատացած այդ տիեզ մտայնութեան դէմ: Այս իսկ պատճառով իրեն վերապահնուած շատ մը գիրերուն հետ, Մարգիկը պիտի ըլլայ, մանաւանդ, կազզ մնր եւ հասարակութեան հետ: Անիկա պիտի զառնայ ձգրիտ ու հետաքրքիր մանրանկարը մնր երիտոսարդութիւնն ասօրեայ ազրումներուն: — հայ արին (սքառար)՝ բնու-

թեան ջինջ ու կազդուրիչ քաղցրութեանը մէջ՝ իր ձիգերով ու պրապումներով, հայ աղան՝ ազգային՝ ընկերային հաւաքական կետնքի մը յուղումներով ու ժպիտներով, ու հայ երիտասարդութիւնը վերջապէս կապուած իր անդեալին, եւ իր ցեղային աւանդութեանց պիտի զայ ցուցագրուիլ հան՝ փեղիքական ծրագրեալ դաստիարակութեան մը իրքեւ հետեւանք իր մարմնեղ ու առողջ կազմին հետ իր բարսական ասարինութեամբ, ինքնավասահ ու անվատանկարագրով, ու մաքուր, հայեցի կենցաղով:

* * *

Ահա մեր գործն ու գալախարականը՝ քանի մը առղերսվ: Եւ կամ մեր ծրագիրը, — եթէ կ'ուղէք:

Թէւ այս շարժումը սակագողները զայն խացուցիր են աւելի կարծ, բայց աւելի խորունկ բացարութեան մը մէջ — ՅԱՐՉՐԱՅԻՌ, ՅԱՐՉՐԱՅՈՒԽՈՒՐ: Ու ամբողջ երիտասարդութիւն մը անւաւասիկ, — որ երեք տարի անընդհատ իր յալիթ ու պրկուած քայլերով Պոլիսն էր դզրդացուցիր — կրկին օղակուեր է մէկ գալութիւն միւսը: Քայլաքական հոսանքները՝ վալւայ մասիլքներու մասնգութիւնը պիտի ապրին: Եսկ բարձաթիւ գեղարուեսական խմբաւորումներու կողքին, — որոնք երեւոյին են լոկ մեր հասարակական կեանքին մէջ — Հ. Մ. Բ. Մ. ը պիտի դասնայ հզըր ու բնդարձակ շարժում մը, որ պիտի ներամփափէ իր մէջ ասածացող մերունդը, կուլով անոր հոգին ու կարրնելով անոր մէջ, նախ մարդը, յեսայ անհար ու նաեւ, բայց ժանաւադ ապագայ:

Եւ յիշենք որ ներքին այս աշխատանքը պէտք է ըլլայ ասոնց աղմուկի ու վէճի, անդուլ ու յարատեւ, մպուան ու խանգամաս, իրարու մերորէն կապուածեւ այսպէս սակագուած ամբակուռ ու մնձ շղթայի, — Հ. Մ. Բ. Մ. ի շարքերը միաքայլ ու յալիթ պիտի յառաջանան օր մը, — լուսաւո՞ր օր մը — առողջ, ժբատուն, բոլորանուեր, ու գիտակից, մինչ Հայրենիքը, Արաքը մը ունչներուն եւ հայ աղջնակիներու քրքիւներուն տակ, պիտի բանայ իր թեւերը՝ կապուակի Անւանի ծփանքները սոսգուգ Վերածնոււնդի Սրալոյշին ձառագայթով պակուիլ եկաղ իր զաւակներուն ...

Այսպիսի մերունդի մը պատրաստութեան խոստումն է որ կը բերէ Մարգիլը:

ՊՈՒԼԿԱՐԱՀԱՅ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՈՒ Հ. Մ. Բ. Մ.

Աչինչ ունի միիթարական ու սրաապնդակ այդ իրականութիւնը իր մէջ: Բայ է ակնարի մը պարտ ցուցութիւնը բոլոր աղքամիւներուն վրայ, որոնց համապատասխան կամ համարական մէջ գարմէ գաղութին աղքային իրանքը՝ համոզաւելու համար մէջ ու որուն աղքային մը, որ մարդ պիտի տարուեր խորհելու թէ, Պուլկարահ հայութիւնը քարացու մնացեր է հան, ուր որ կը գոնենէր Պուլկարիս քարարական աղասապրութեան վարդացնին, արխինքն, ամէկ 50 տարի աւագ, երբ, հակառակ իր բալոր թերութիւններուն, այդ գաղոցի մթնուրուին մէջ Հայ զգացուն ու հայ մտածումն էր որ կը թեւարախին՝ աղքային մնձ յոյներով օծուն: Իսկ այս ու անտարբերութիւննը տանձային բոլոր սրբութիւններու հանգէտ, չըսեր, համար, աղքային ալլասիրուն է որ անիսախոն կը տիրապիտն հոն:

Դպրոց, եկեղեցի, մշակութային ընկերութիւն, կղեր, ուսուցչութիւն, մտաւորականութիւն, առանձին կամ համարական մէջ գարմէ գաղութին աղքային իրանքը՝ բարայիլուն ու մտաւոր այնպիսի վիճակ մը, որ մարդ պիտի տարուեր խորհելու թէ, Պուլկարահ հայութիւնը աղքամիւներուն աշխածու յառաջիւմներուն պրայ, հայ գա-

ղութը իր ապրած միջավայրին մէջ նոյն այդ շրջանին մնայած է անշարժ, անտարի ու անհաղորդ կաւական մարզի վրայ կատարուած բոլոր այդ յառաջիւմներուն ու նուաճութերուն: Աւելի վասնոյնիւլ: Մեր աղբային կեանքի ամէնէն կորեւոր հասառաւթիւններէն մին, գաղոցը, առնային լուսակ ու գասաթիարակութեան այդ վասարանը, վերջին առքիներ աւելի լիսայինած է, աւելի լուսուած ու յուսահատկան երեւութ մը կը պարզէ զիտին աշքին՝ բան ասկէ 50 տարի աւագ, երբ, հակառակ իր բալոր թերութիւններուն, այդ գաղոցի մթնուրուին մէջ Հայ զգացուն ու հայ մտածումն էր որ կը թեւարախին՝ աղքային մնձ յոյներով օծուն: Իսկ այս ու անտարբերութիւննը տանձային բոլոր սրբութիւններու հանգէտ, չըսեր, համար, աղքային ալլասիրուն է որ անիսախոն կը տիրապիտն հոն:

Ասանց սխալելու կարելի է ըստ որ, այս տիպով,
ցուալի կազմովեան գլխաւոր, եթէ աչ միակ պատ-
ճառ՝ եղած է ու կը մնայ հաստածականութեան ու
Եսի այն աղիսալի սպիրն, Կործանարար մատյա-
թիւնը, որ մեծապոյն ձիգերով միստած հաւաքական
ամէն ձևնարկ, համերաշխ գործի ամէն յաջող սկրզ-
բնաւորամթիւն եկած է ինքուել ու ֆճացնել՝ իրենց
սովորին մէջն խոկ: Այն ինչ որ կը կոչուի աղքային
հասարակական տիպը լին, հաւաքական կարգապահու-
թիւն, փոխարարձ գիշալութեան սպիր՝ ընդհանուր
ձևնարկներու շուրջ, զօհարերութեան արամագրաս-
թիւն, մէկ խօսքայ՝ հաւաքական նկարագրի բոլոր
այն գիծերը որոնք բարյական շաղախիւր, ամբողջութղ
կազր կը կազմեն մարդկային կիրթ, յաստագէմ
կազմաածներու, առանք մեզ՝ Պաւլաբահայերուս
համար՝ կը մնան անծանօթ ու անգոյ բաներ, այն-
քան հետո ենք մեր հաւաքական մատյանութեամբ
հասարակական գործելակերպի ամանօքինսկ ըմբու-
նումէ մը: Արդիւնքը: Մէջաւոցն է: Այդ ախտաւոր
հագերանութեամբ 50 տարուայ ազատ աւ անկաչկանգ-
իկանքէ մը յետոյ, օսար աղքամթեանց հանդէպ հան-
գուրժուու այօ երկրին մէջ, մէր աղքային գործերը
տարած հասցած ենք հան որ առանց հերքուելու
վախի, կարելի է ըստ թէ աղքային—մշակութային
տեսակէու Պաւլաբահայերութիւնը, բաղդաամամբ ա-
մէնէն անկազմակերպ, յետանեաց փոքրամանութիւնն
է այս երկրին մէջ, հակասակ իր ցարդ վաճելած լայն
ասանցնաշնորհութեան:

Միակ ուրախալիք, ափոփիչ երեւայթը՝ որ կայ որդի
իրականութեան մասից պատկերին մէջ, իբր չէ՞շող,
լուսուոր ճառագայթ մը, նայ Երիտասարդութեան կալ-
մակերպական շահումն է. Հ. Մ. Ա. Մ.-ի դրօժին ասկ:

Հայ երխասարդութիւնը, որ տարրեր հարփոնի
տակ ականառեն եղած էր, օտարին քար անսրառ-
թեանը ու բնաջնջումի կատաղի մոլոցքին՝ հասկցած
էր համերաշխ ու կազմակերպուած զործի մը արմէքք
իր ցեղացին պահպանման համար, ու մէկդի գրած
աղջային կարծանարար ունակութիւնները և հաւաքա-
կան գեղեցիկ ձիգավ, փոխադարձ զիջողութեան ու
անձնութիւննեան հիմնալի ոգիսկ մը՝ իրականացու-
ցած էր համերաշխութեան ու աղջային հոգի վրայ
կազմակերպումի գաղափարը Հ. Ռ. Ռ.-ի հիմնադրու-
թեամբ։ Նոյն երխասարդութիւնը փոխադրեց՝ նոր
ժողովութեան հետ արդ փրկաւէտ գաղափարը Պոլ-
կարիս, ներարկելու համար զայն, իր վերանորո-
գումի շճուկ մը, գաղափին երխասարդութեան մէջ,
ուր, աւել աւել, շարժումներ կային արդէն։

Եւ ոկտառ նոր սպիտի կազմակերպական շարժումը : Նախ կազմուեցան անջատ խումբներ բոլոր այն վայրերու մէջ, ուր բաղդատարար հած հայութիւն մը եկած էր իր նոր բնակաթիւնը հաստատել : Նորակազմ արդ կեղրունները իրենց շուրջ հաւաքիցն՝ շացի նոր բնկ երիասարդութենէ՝ բոլոր այն աելացի պատասխներն աւ երիասարդները որոնց սրախն մէջ օստանամոլութեան ևսանդը չէր խեղդած ազգային զգացումը և որոնց ականջին հայ լեզուն կը սպահէր առակուին իր քաղցրութիւնը : Այդ կեղրունները հայ երիասարդին մասազ մկանները մարզող ու նկարագիրը կրթող զարդոցներ ըլլալու իրենց հանգամանքին հետ անէին նաև սա անզնանատելի առաւելութիւնը, որ հայ լեզուն էր որ կը խօսուէր այնանդ և տանձային ինքնապիսակցութիւնը կինդանի կը մնար ու կը զարդանար :

Այս որովհան առաջին արդիւնք

իրեւ հաւաքական ժիմիլինի, կարգապահ ողիի
ծնունդ, պուլիկարանաց իրականութեան մէջ և Մ.
Ռ. Ա. ը. թէեւ ուշ բայց ազգուօրէն կուգար թումբ
կանգնելու մեր երիտասարդ մերանդին օտարացիան
վասնին գէմ, հաւաքելով իր արքերուն մէջ այն
ընդունակ և ասոզ բնազգով երիտասարդութիւնը,
զար, ազգ ուրիշ հիմնարկութիւններ, դասապարաններ
անհնդութեամբ մը լքու էին իր բազգին՝ բարյա-
կան և առնմային այլ սերումի լորձուն ու հրապա-
րիչ զարխայրին գլուխը: Գլխաւոր վայրերու կազ-
մակերպարթեան գաղափորը իրեն որպատրանական
հետեւանք պիտի ունենար ամբողջ շրջանի կալվածկեր-
պութեան անհրաժեշտութիւնը: Միւնչոյն ժամանումի
ծնունդ, յարեւնման նպասակի ծառայով այդ տա-
րանջատ քոյլը մարմինները պէտք էր իրարու քոյ-
լին, նուիրագործելու և լրացնելու համար իրենց
այդ նոյնութիւնը՝ բնդէանուր միութեամբ մը: Այս
առաջադրութեամբ անզական խումբերը հիմնեցին հա-
մագումմար ժողովի մը մէջ պուլիկարիսյ շրջանը ուրը,
թէեւ սուրագաս պուլիկարական բնդէ: Փէտէրասիօնի,
բայց գաղափարասպէս անբաժան օգակ մը այն ամբա-
կուս շրթային որ կը կոչուի Հայ Մարմնակըթական
Բնդէանուր Միութիւն, և որ իր մէջ կ'ամփոփէ քա-
ղաքակիրթ աշխարհի հոյ մարզական միաթիւններու
աչքապատճառը: Այս երկրարդ արդիւնքի հետեւարար:

ինչ որ, իրը լուդա, կազմակերպութիւն ոչինչ
յաջողած էր իրականացնել ժամանակին պարկարանայ
մաս սրականութիւնը, յանձին իր ուսուցչութեան,
(Պուլկարանայ Աւառցական Բնորդ, միութեամբ մը), և
ինչ որ ամբողջ գաղտնաթիւ չէր յաջողած համախմբելու
պարկարանայութիւնը ընդհանուր ազգային բարե-
նագուակ ձևանարկի մը շուրջ, որպիսին, օրինակի
համար, Հայոսանի օգնութեան մարմինը. ինչ որ
վերջերս, երեւոյթէն դատելով, պիտի չյաջողին նուև
ժիացնել ողդ. մարմինները պարկարանայ թեմական
կազմակերպութեան մը շուրջ՝ իրեւ հետեւունք նկու-
րագրի բացաւական զիծերու կրկին երեւումին, այդ
հաւաքականութիւնը հետօրեն, կարելի է բաԵլ, ինքնաբե-
րաբար իւազութեաց այս եւերին մէջ Ն. Ռ. Մ.-ը: Եւ
ասկայն պարզապէս որովհենու, իրը երջանիկ բացա-
ռութիւն մեր ազգային իրականութեան մէջ, ան,
փխանակ հատուածականութեան ու հաւաքանութեան
ողիին, կը կրէր իր մէջ տարբե մայնութիւն մը ու կը
դրայմէր զայն իր բարոր հետեւողներու հոգիին, այն է
անհատական ու հաւաքական կազմականութեան ողի և
անձնութումի, վեհանձնութեան զգացում հանդեպ ուրիշ-
ներ:

Ինքը տռաջինը և զաւ այս միջավայրին մէջ, աղբային մշակութային հողի վրայ իրավարծողը այսու-
րան փորձերէ յատոյ անկարելի նկատաւած ձեռնարկի
մը։ Պատիւ իրենց իցի՛ւ թէ զինք ներչնչող ու սկե-
սորդ բարձր սղին վարակիչ օրինակ մը բլլար ապ-
գային իրականութեան մէջ գործի կաչուած իրմէ աւելի
ասիսահաս բոլոր միւս հաստատութիւններան։

ԹԱԳԻՒՐ և ԹԱԳԻՄԵԱՆ

ՍԿԱՌԻՏԻՉԱՐ

Ահա բայ մը որու գոյութիւնը և նշանակութիւնը մեր մէջէն փես չառ չառերու տնծոնօթ կը մնայ, հակառակ որ ան, մեր մէջ մուտ գործած է բաւական ժամանակէ ի վեր և մեզմէ չառեր սկսուանմեր տեսնելու և անոնք մօտէն վայելելու ասիթը ունեցած են:

Ակառտիզմը, ո՞ր այլեւս պահանջք մը կը գառնայ մեր մէջ, պէտք է հասկցափ և գործադրուի այնպէս, որ ոչ միայն հայ տղան հետաքրքրէ, այլ նոյնիսկ ծնողները և ազգ, իշխանաթիւնները, որոնք, գյրազգաբար չառ քիչ բան կը հստկան այս վարդապետութենէն և նոյն իսկ չառ անդամ խոչնդաս և պատուար կրլլան անոր առջեւ:

Քաղաքակիրթ ամէն երկրի մէջ սկառտիզմը մուտ գործած է այսօր և հսկայագրայլ կը յասաջդիմէ այն միակ պատճառով, որ մարդկի այլեւս կ'զգան թէ ան ներկայ մանուկէն և պատասխէն կը պատրաստաւ ապագայ պատուաւոր քաղաքոցին: Անհայրնթաց և ձիւ աղային պատերազմներէ վերջ, աւելի շեշտուած է պէտքը այդ վարդապետութեան, վասնալի այլեւս չառ պայծառորէն կը ահսնուի թէ խաղաղութիւն չաղիսի կրնայ տիրել մինչեւ այն առեն երբ մարդկի իրարու հանդէալ բարեացակամ չ'ըլլան, երբ մարդկի մի անգամ ընդ միշտ չի գիտնան թէ, պէտք է իր նմանը սիրել, տկարին օգնին, մեները յարգել, օրէնքի հնագանդիլ, բարի ըլլալ, աշխատանքը սիրել են, որոնք ամրողնովին խացած են միտկ բախն՝ սակուտիզմին մէջ:

Մենք որ վերջի գէպքերու պատճառաւ ոչ թէ միայն մեր ֆիզիքական և նիւթեկան ուժերէն այլ և մեր բարոյականէն ոլ չառ բան կորսնցուցինք, աւելի ևս ամուր պէտք է կառչինք այդ անունին, եթէ ամէն մէկ բանով մեզմէ բարձր և յասաջագէմ ազգերու համար օրուան հարց մըն է սկառուիզմը, մեզի համար սակայն հայի պէս և երբեմն հայէ աւելի առեպազման պահանջք մըն է ան, վասնզի անով միայն պիտի կարողանանք գարսմանել անցիւլի մնանները, անով միայն պիտի կերտենք ապագան մեր մանուկներէն և պատանիներէն չառ չառերուն, որոնք համար համար գոյութիւններէն չառ չառերուն, որոնք համար համար գոյութիւններէն ու ամուսնութիւններէն չառ չառերուն, ու ամուսնութիւններէն զարդարութիւններու և ամուսնութիւններէն չառ չառերուն:

Մենք բնաւ իրացելու չենք այդ ուղղութեամբ ըլլալիք զանգութիւններէն վասնալի այդ ջնջին վատնումները մեզի ապագայ մնի շաներ կ'ապահովէն և միայն այլովէսով է ար մենք պիտի պատրաստանք ապագայ պարկեցայ հայ քաղաքոցին, որը պիտի ըլլայ բարեսիրու, աշնիւ, չարքաշ, աշխատակիր և արտադրուլ:

Կ'ըսեմ, եթէ ուրիշներու համար սկսութիզմը օգտակար է, մեզի համար ստիպութական պահանջք է, վասնզի մեր երկիրը ուրիշներէ աւելի պէտք աւելի համելիք արդ աշնիւ ուղարց բանակներուն, վասնզի

մեր երկիրը աւելի չառ առուժած է և քանդուած, վասնզի մեր ժողովուրդը աւելի չառ կորսնցուցած է իր հոգեկան և բարոյական ուժերէն այնպէս որ ան ամենէն աւելի պէտք անի լաւ առաջնորդողներու խորհրդաւուներու, վերականգնողներու և արտագրողներու:

ՍԿԱՌԻՏԻՉԱՐՄ ՄԱԳՈՒՄԸ

ԵՒ ԱՆՈՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐ ՄԷԶ

Անշուշտ հետաքրքրական է գիտնալ թէ միանրիզմը մեր մէջ ո՞ր թուականներան մուտ գործած է, քանի որ ամէն մարդ կը կարծէ թէ անմիայ 1900 թրուականներան պատուած զործ մըն է: Պիտի ջանամ հաւակիրա կերպով մեր սկսութիզմի պատմականը ընկել որ մեզի կուպայ 17 րդ գարեն: Թերեւու ընթեցողներէն շատեր ազգոյին յաւակնութեան մը վերագրեն զայն, բայց ինչ ընկել որ իրականութիւն է այդ և պատմութիւնը արձանագրած է զայն: Այսպէս պարագագ աչքերէ չէ խուսափած էջմիածնայ “Արարատ” թերթի հին թիւերէն մէկուն մէջ կանոնագրութիւն մը, որ 1680 ական բուականներէն սկսելով մինչեւ 19 րդ գարու սկիզբները յաջորդաբար վաւերացուած է էջմիածնայ Եղիպար, Աղեքանդր և Յովսէի Արգաւթեանց կաթողիկոսներէն, ու ամենէն վերջը Պետարապիոյ Գրիգոր արքեպիսկոպոսէն: Սոյն կանոնագրութիւնը կը պատկանի Մոլաւիոյ քաղաքներու: Հայ երիտասարդներու կաղմակերպութեան որուն անդամները կտրին կը կաչուէն: Թէ ուսկի՞ց ծագում առած է այդ միութիւնը, այդ մասին որոշ փաստ կարելի չէ եղած ձեռք ձեռք, սակայն կենթագրուի, որ Մոլաւիոյ հայութիւնը ուրիշ աելիրէ գաղթելով, իրեն հետ քերած է նաև այդ կաղմակերպութիւնը: Աւրեմն կը տեսնուի որ մօտ առուսպէս շատ կէս գար առաջ մեր պապիրը պէտքը զգացիր են այդ տեսակ միութեան մը որը 200 տարիի չափ կեանք է ունեցելը, ոչ անկախ և կորսնական օգով սնած մարզոց հովանիին տակ, որ պէս զի իրենց հարազատները օտար միջավայրի մէջ չի կորսւին չի ձուլուին և չի մոսնան իրենց ազգն ու եկեղեցին:

Որպէս զի աւելի որոշ կերպով ըմբանուի այս պարագան, սառըն մէջ կը ըերենք այդ միութեան ծրագրեն մասեր, բաղդատելու համար զայն ներկային ձեռ:

Յօդ. 1.— Պատանին 12 տարեկանը մանկուածն պէս, իր հագործութիւնը ստանալի և երգումը ընկել ետք, պարտասոր էր անգամ ըլլալ: այդ միութեան ստանալով կտրին անունը, մինչեւ ամուսնացած օրը:

2) Ամէն օր ներկայ ըլլալ եկեղեցին և կերպի օրէնը պատուածի անգաման:

3) Հայու մը ամուսնացած կամ մեռած տուն, անպաման ներկայ գանուիլ և մասնակցիլ երգեցալութիւններուն:

4) Տօնական օրերը խմբապետին տունը հնորհաւորութեան երթու և յետոց անոր առաջնորդութեամբ բոլոր հայերու տունները այցելել և շնորհաւորել:

5) Ամէն շաբաթ օր հոգեհանգիստ կատարել առև մեռնող կորիճներու հոգուն համար:

6) Կորիճները իրենց թիւթին համար կունե-

նաև իմ բապեաները, որոնք ընտրուած պիտի ըլլային պատանիներս միութեան կազմէ և վաերացնած քաղաքի Ծերերու ժողովին:

7) Ամբողջիւր պարսուուր էր հակիլ կտրիններու բարոյական և մարմարական վիճակին վրայ և աղացմէ պահանջել կատարեալ կարգապահութիւն և բայցածակ հնագ անդուրիւն:

8) Ով որ կանոնագրամթեան հակառակ կը յարձէր, իր բրած յանձանքին և աստիճանին համեմադրամական տուփանքի կինթարկուէր. պատիժը աւելի սպառիկ կը լլար եմի. յանձաւորը իսմբազիւմ մըն էր:

9) հիմքապեսը եթէ զինով կամ բարկացած էր, արտօնութեած չէր ո և է զատափարութիւն ընել, նկատելով որ կարելի չէ արգար որոշում՝ մը սպասել պրաւած միտքէ մը:

10) Ամբասպիտի մը տուած վճիռը անդառնալի է ը այսպէս որ եթէ կարիքին ծնողքը ի նպաստ իր զարկին միշտամեր, թէ ծնողքը և թէ կարիքը կենթարկուէին գրամական տուգանքի:

11) մըսապետ մը պէտք էր բոլորին վասահամ-
թիւնը շահած և անկողմնակալ մէկը ըլլար և իր
առանձ վճիւնեցն ալ խորմագրէն արաւած ըլլացին:

12) Եմբապեսը պարագանը էք իր կորիներուն
խնայովաթիւններ բնել տալ որպէսզի անոնք նիւ-
թապէս ալ լաւ վիճակ մը ունենացն:

13) Ամբասպեսը պարաւաւը էք նաև կարիքանիքը
միշտ իրարու քով հաւաքել և առիթներ սուզդել որ
անոնք իրարու հետ շխման մէջ գանուէին (ինչպէս
են մեր բանակումները), այդ ահամկ հաւաքումներէ
բացակայողները դրամական տուգանքի կ'ննիքար-
կուէին:

14) Տղաքը ստիպուած էին իրարու վրայ հոկել
և սրբառաւոր՝ բնիկերոջը մէկ սիսլը անոր զգացնել:

Ուրեմնին, կը տեսնուի, որ այն առեն ալ տղայց
կը առվելքնեն եղիք բլլալ հապանդ, խնայող, բարե-
կերթ, յարգող, օգնող, ազգասէր և ինչ որ մենք կը
սորվեցնենք այսօր, առելի աղաս և անկաշխանդ
օրէնքներով, վաճանպի, ինչպէս այն առեն նոյնպէս
և այսօր համոզուած ենք որ ասանց ասանց կարելի
չէ պատրաստել բողջալի մարդը և օրինաւոր քաղա-
քացին։ Ահա քանի մը տաղերով հին սկասքիզմի
պատմոթիւնը և ըմբռնուածը մեր մէջ։

ՆԵՐԿԱՅ ՍԿԱՌԻԹԻԶՄԸ

Մեր օրերու սկառաթիվը քասորդ գտնու կեանք
մը ունի մօռաւորապէս, որու հիմնադիրը և յրացողը
լզած է մեր ամենասիրելի և անգաւական պիտը Զո-
րավար Թօֆր Սթենինըն ՍՄԻՏ ՊԼՅՑՆ ԲԱԽԵԸ,
Անգլիական կայսեր անձնապահ վիշտափառումը քերու
5 րդ գաւնդի հրամանատար (1897—8) ապա հարսաւային
աիրիթելի յաղթական հրամանատար (1899—900) որու
յեսոյ թաղած է զինուորական ասպարէզը ալ աւելի
օգաստար ըլլալու համար սկառատական կապժակերպու-
թեան, նկատելով որ 1907 էն մինչեւ 910 սկառատե-
րու թիւը բարձրացած էր մօռաւորապէս 125 000 հազիր:

Զօր. Պէտան Բառը, բանակին մէջ ծառայած միջոցին դիմեր է որ արտօներազմազ զինաւոր մը խա-

զալութեան ժամանակ պիտք եղածին չափ գործնական կերպով մարզուած չէ : Ես յնիսկ գործոցին ելած ժամանակ, ան, զուրկ է զինուորական կարգութիւնները զարգացնելու կարստութեանը, ուստի փարձեր է առաջին քայլը առնել և զարդնթացքներ է կազմեր թէ պատերազմով և թէ հետապօքիչ զինուորաներու համար :

Աւելի վերջը, երբ հարաւային Ափրիկէի պատերազմները կը սկսին և ինք երկար ժամանակ կը մնայ այդ ճակատին վրայ, չառ մը փորձե ըսկ կը համոզուի, որ այս ուղղութեամբ, այսինքն սկասուաներ պատրաստելու համար թափուած աշխատանքով ապագային շատ աւելի բար արգիւնքներ ձեռք պիտի ձբդուին քան թէ շատուած պատերազմէ մը:

Հան կը տեսնէ թէ ինչպէս փոքրիկ Պօէններ,
պատերազմի բնմացքին կ'օդնեն իրենց հայրերուն և
և զբացրներուն որսնք կը կառէին անգլիացիներու
գեմ, թէ ինչպէս անոնք կառաջներուն վրայէն կը
վերցնեն շարք մը թեթե աշխատանքներ, որսնք հա-
ւաքարտոր աւելի ծանր են քան զինուարին պաշտօնը,
թէ ինչպէս անոնք շատ զբուշութեամբ կը մօնենան
թշնամի զիրքերուն և կը ըրտեան դանոնք և վեր-
ջապէս կը տեսնէ որ այդ պլոտիկները իրենց աշխա-
ժութեամբ և ձկունութեամբ աւելի կարծեն քան ծանր
շարժող բանակները: Ճիշդ այդ ասեն իր սպայակայ-
տի պետք, երիտասարդներու մէջէն կը կազմէ խումք
մը, որը կազմակերպուած կըլլայ աւելի սկառառու-
թեան քան զինուարական պատրաստութեան հիմերու
քառ և փորձը կառապեալ բացութեամբ կը պատկանի:

Այլ փորձը կ'ապացուցանէ նախ թէ երիասասարդ-ները շատ շատ կը սոբին երը ևնժարկուած են իրենց համելի հրահանգուամի մը, և յետոյ անսնք կարծուածէն շատ ուելի պատասխանառուութիւններ կարող են վերցնել, բաւական է որ իրենց հանդէպ վրահանութիւն ցոյց տրուի: Այն ասեն մէկ պետի առաջնորդութեամբ կը կազմուին վեց հոգինց խրմ-րակներ և գործը կը սկսի քալել, խմբակներու միջն կը առեօդուի մրցում մը որը յասած կը բերէ: լաւա-գոյն ապի մը, բարձրացնելով կարսպութեանց բնույն մակարդակը: Այլ աղայոց համազգեստը կը բազկանայ ապարակացին բանուորի գլխարկէ մը, շապիկէ մը, կանաչ փողկապէ մը և կարծ տափառէ մը, ինչ որ մինչեւ այսօր գոյութիւն ունի թէն քիչ մը բարե-փոխուած ձեւով: իրաւ է թէ շատ ուեզեր բարսրովին ալլավախած են, վերածելով աղաքը շարժուն վերե-զակի կրաքակի մը, զարդարելով զայն գոյնպայն ժա-պուեններով և երիգներով:

1907 ին է սր և կառաւաներու հրահանգումին համար կը փորձաւի կատարել Ա. բանակումը Պրառնեցի կղղիին մէջ, որը չ'ապաստած արթիւնք մը կաւայ: Ասկէ քաջալերուած Պէյտըն Բառ-ը կ'որոշէ իր գաղափարները առաջ առնիլ, ուստի կը ժամանէ կարգ մը փախոխութիւնները մացնել իր սրաբրաստած ծրագրին մէջ և կրնգանի Զաւլաներու ու հնդիկներու կարգ մը սկզբունքները որոնք կը ծառային աղան կրթելու: Զի մասնար նաև ընդունիլ ձարսնցիներու և այլ վարպետներու մէկթառները տղարաց դաստիարակութեան և ֆիզիքական մասկոյթի համար:

Անշուշտ, ընթերցողը կը տարուի մասնել թէ, արդեօք մենք՝ քոլորակիրթուածներս՝ կիսավայրենի ջաւառէն և հնգիկէ՞ն ողբաք է՝ օրինակուինք։ Այդ դիտակութիւնը ձիշդ պիսի ըլլար, եթէ մենք անոնց վայրի ընազդը իւրացնէինք, բայց մենք անոնցքէ կը ոռրինք ընութեան նեռ հաշու ապրելու միջոցները, վասնզի այլ կիսավայրենիները բնութեան նեռ ուելի շատ շփում անենալուն համար, աւելի լաւ ուսումնասիրած են զայն, Անոնք դիտան, հակառակ որ միջոցները կը պակախն իրենց, պաշտպանուիլ ցուրտէն ու տաքէն իրենց պաշտպանը չի կարացնել վասնզի պատուն, պայքարիլ անակնկալներու գէմ և առանց արիշի մը օգնութեան իրդինքն հոգ տանիլ և բաւրարութիւն տալ։

Հսու կարմէ չիշել հնգիկներու այն սպորտաթիւնը ըստ որուն հնգիկ պզորիկ մը 12 տարեկանին ծնողքնն կազմէ կամովին կը հեռացուի ամիսներ շարունակ մինակ և անպատճառ շրմելու համար տմայութիւններ և այս կերպավ վարժուելու բնութեան գէմ մաքանիր անհրաժեշտաւթեանը մէջ։

Անշուշտ թէ, մենք մեր փոքրերը այդպէս պիսի չի մեծցնենք, սպայն լաւ արդիւնք մըն ու կարելի չէ սպասել այն փոքրերէն, որոնց ամէն մէկ շարժումը կը կազկանդուի ծնողներուն կազմէ։ Աւսոի պէս ոք է անանք, իրենց փոքր տարիքն յանձնել գուրգուրացող ձևոքերու, պրպէսզի կանուխէն տորզին ըլլալ քաջ, խելացի և պարարին, չի կապկուին կա՞ չի շիտին վասնգի պանուն և տրվին ժամանակի պահանջին յարմարի։ Իսկ այդ բանն ալ կարելի է միայն սկառատական շարքերուն մէջ տրձանագրուելով։ Իր կարգին պիսի շանանք լուսարսնել թիւր լարրումները և մատնանշել օգտակարութիւնը սոյն նը-

ուիրական ձևանարկին։ Երաւ է թէ մեր ազարը հնգիկ ու լուն վայրի շրջապատէն չպիտի պաշարուին և այդ ուղղութեամբ ու մասնելու ողբաք չաւնին, սպայն մեր պամութիւնը, չա՞յ պատմութիւնը այնք ան լի է եւ լած դժբախո զէպիքիրով։

Անցնելով մեր նիւթին, 1910 ին սկսաւատական գործը այնքան հակայաքայլ կը սկսի յառաջանալ, որ Զօրոտիւրը կ'սրոշէ հնանալ զինուորական պարտականութենէն բաւարութիւն տալու համար կ սպակերպչական պահանջներուն որը զդալի կերպով կը շատեալ։

Եւ այսպէս սկսաւատական գործը կը քալէ իր հեռ քաշելով շատ մը համոզուած ծնողներու զաւակներ, նոյնիսկ ուրեցներ, որոնց թիւը այսօր կը հանի միլիոններու։ Չէ կարելի այս նեղ սիւնակներուն մէջ մի տո մի թուել այն օգուտները և արդիւնքը որը ձեռք ընըւ Անգլիական հակայ կայսրութիւնը սրուատական կ արմակերպութիւնն և որը օգտագործեց ընդհ. պաներազմի ժամանակ։ Նոյն բանը և խաղա զաւթեան առեն։ Ասկ սկայի համար ամենէն լաւանեար և երջանիկը այն երկիրն է որը աւելի թիւով սկսաւաներ պիսի համրէ իր մէջ։ Հայ ժողովուրդը առաւ մէլապէս գեռարին պայմաններու ենթակայ իր բարոյական և ֆիզիքսկան զոյսութիւնը պիտի ապահովէ մասնաւորագէս մարմանակրթական և սքառատակոն սղին լուսպայն կիր որիւումովը, որը պիսի տայ առողջ, կրթուած և սուելծագործով մերանդ մը։ Իսկ այդ յաշազութեան համար հայ ծնողքը պէտք է յանայ քաջալերիլ և ասուրել հայ սրառատական կապմակերպութեան, մի միայն բարիքին և օգտին համար տոիթ տուով այսպէս հոյ մանուկին բարձրանալու որոշչալի օր մընալ ան իր ցեղը բարձր սցնէ։

Լ. Գ. Զ. Ա. Ն. Ճ. Ա. Ա.

Հ. Վ. Ռ. Մ-ի Սահմանի Մ-ի սեաւաները, իրենց գաւազաներով սիւած կանուշին վրայ կը նանգին

ԱԿԱԾԻ ԳՈՅՆԻ ԴԱՍՏԵՐԱԿՉՈՒՅՆ ԴԵՐԸ

Մեր մէջ շատեր այն թիւր կարծիքը ունին որ սկսուափմը մատնաւարաբար մարզական շարժում մընէ:

Անշաշտ, այս աւեսակի միակազմանի համապատմք հետեւանք է մակերեւույին և սխալ գաղտղութեան, և ոչ թէ լուրջ աւասմասիրութեան:

Սկսուափմը միմիսյն ֆիզիքական զարգացման ձգուղ գրութիւն մը չէ. անոր համար արշաւներն ու բանակումները միջացներ են, և ոչ թէ նպատակ:

Մեր մատազ մերունդը այնքան հրատուրալ և ասինքնազ այս սխակմը ուրիշ բան չէ բայց եթէ բնդակակ ձեւնարկ մը՝ նուիրուած ազգային զատիքարակութեան, և որ կը ձգոփ ամէն բանէ առաջ հագին կազմելու և զարգացնելու պատանիին ֆիզիքական, մատուր և բարայական յատկութիւնները, հետեւելով ամենէն բնական և արդիւնաւոր միջացին, այսինքն արթնցներով մանուկին գիտակցութիւնը և ի յայտ բերելով անոր թաքուն և սպայն ասող բնդունակութիւնները:

Բայսր զարծնական ծանօթութիւնները որ կը տրուին իր ծրագրին զարծադրութեան բնթացքին, կը ձգոփն միմիսյն գաստիարակութեան, գաստիարակութիւն մը, որուն զերազայն նպատակն է բարձրացնել ցեղը, ապահովել անոր տարագան՝ վազուան համար պատրաստելով այսօրաւան պատանիները:

Առնել մանուկը, բանալ անոր միտքը, ի յայտ բերել անոր անհասականութիւնը և կազմել անսնցմէ լաւագոյն քաղաքացիներ, օգնել անոնց ըլլալու համար կատապի աշխատազներ, պատույ զգացման աէր, և իր մերձաւորին հանգիւ և զբայրական. ձբաւմներով տագրուած անհասաներ. աշա այդ գաստիարակութեան նպատակը:

Երկրի մը գերազանցութիւնը իր քաղաքացիներու արժեքովն է, և ոչ թէ իր զէնքին ուժավը:

Ասոր համար է որ սքառուափմը կը ձգոփ հասցնելու իւրաքանչիւր պատանի՝ իր մարդկացին ասաւելագոյն արժեքին:

Այս խաչալը անհրաժեշտ կը դարձնէ մարմի, ժորի և հոգիի միաժամանակ և հաւասարակշին կազմութիւնը:

Միմիսյն մարմինը զարգացնելու կննդանարուծութեան գործն է և ոչ թէ զաստիարակութեան: Խոկ միմիսյն ուղղող լեզնելը ուրիշ ծայրայնութիւն մըն է, որ նոյնքան վաստակաւոր է: Ուտու, ձմբարիս դիտական գաստիարակութիւնը պարտի նկատի ունենալ թէ՝ հոգին, թէ՝ միտքը և թէ մարմինը:

Եթէ կազմակերպաւթիւնը կ'ուզէ իւրականացնել իր մարդկացին ու առնմային խաչալը, պէտք է զաւգրնթաց կերպով յասաջ ասնի նկարագրի, բարյականի և քաղաքացիական խորքի կազմութեան հետ թերնիք ծանօթութիւններու պատրաստութիւնը:

Մարքի և նկարագրի կազմութեան հարցին մէջ հոգեբանական մեկնական է զարմեցնել պատանին և սենիլը: Պէտք է գործունէութեան մզել անոր գիտելու, երեակայելու և խորհրդածելու կարգութիւնները, զանելու, հնարելու, վերջապէս զարդօն զեր մը կասարելու իր սեփական կազմութեան գործին մէջ, որ պէտք է ըլլայ ներքին և աւելի ներուժ ընկերային կեանք մը:

գիւնքը, և ոչ թէ արաւքին յարդարանք մը:

Հրաւիրել պատանին բնարելու իր ճամբան, եվճառ պայցն գիտակցելու իր կամքին, խօսքին ու գործին արժեքին, կը նշանակէ հասունցնել զայն: Ուրիշ սկսուափմը ձգում մըն է ձևաներեցութեան, ինքնավառութեան և պատասխանառութեան ինքնավարակման, սրանց իրականացման համար բանի միջացները բոլորսին բացասական արգիւնք միայն կրնան աւը. խոկ միմիսյն կարգապահութիւնն ու հասղանդաւթիւնը բարուպին անզօր են պատանին հացցնելու երջանիկ արգիւնք մը: „Ով որ գիտէ զէ հազարաշիլ, չի կրնար լու հրամայիլ“, բայց „փարձառութիւնը ցայց կուտայ որ պէտք է հրամայիլ ալ սրպիլ“:

Աւզելավ բարձրացնել մեր ցեղը, այդքան ներուժ կերպով զարգացալ անհասան պէտք է սորվեցնենք թէ և սաստիրութիւնը թիւրութիւն մըն է որ կը հուազեցնէ իր արժեքը, թէ երբ ընկերութիւննէն կը սատանալ այնքան ծառայութիւններ, աղիւր սրափ և արգիւնք է զանոնք հասուցնելու: Պէտք է խորհիլ արիշներու զբայ և ունենալ անձնուեր սպի: Ահա այս է սկսուափմը ասորեալ կեանքը:

Հետեւարար, ան պէտք է գիտնայ ինչ որ անհրաժեշտ է իր մերձաւորին ծառայութիւն մը մասուցնելու, ըլլայ պատրաստ ամէն պատանականութեան ու ամէն գթութեան կոչի: Ակառա և նասիրութիւն բաները չեն կրնար համերաշխիլ:

Վերջապէս, պէտք է որ պատանին սորվի սիրել և ծառայել այն ընկերութեան, սրաւն մէջ կ'ապրի. մէկ խօսքով ըլլալ լու քաղաքացի: Ան պիտի գիտնայ իր ապգին ներկայ և անցեալ կ'անքն ու պատմութիւնը: Ասոնց քաղաքարակրանաթեամբ զրագելու, պիտի մանակցի ազգային կեանքին, հասարքրուելով բոլոր այն ներքին և արտաքին հարցերով, որ կը հնոտքրբերն աղզն ու հայրենիքը:

Բարյական, ընկերային և քաղաքացիական պատրաստութեան այս երեսակ ասրբեն են ահա սկսուափմի գլխաւոր ձգումը, որով պիտի պատրաստութիւնը մեր մատազ մերունդը, իրու ամբողջութիւն մը բարյական մնձ արժեք ներկայացնել անհասանութիւն, իրականացնելու համար „Բարձրացիր“ Բարձրացուը զեղեցիկ ու վուճ նշանաբանը և աղրելու համար աւելի մարզկային, աւելի ազնիւ և աւելի ներուժ ընկերային կեանք մը:

Ցաջորգով, պիտի փարձենք քննել թէ սկսուափմի գատանանքը ո՞ր աստիճան այս նախանկին իրուկանացման կը ձգոփ:

ԱՐՏՈՂԵԼՈ ՍՈՐԳԻՄՈՅԱՆ

Սկսուը միշ կ'օգնէ ուշիօմն:

Սկսուը մայուր հայերէն կը խօսի ամեն եղ և ամեն աշեն:

Ակառա Դատունանքը

ՊԱՏՎԱՅԻՆԵՐԻ

“ՄԵՐ ՏՆՈՅԸ ՀԵՏ”

Կիրակի է: Ճնշող, հեղցուցիչ տաք մը թանցրացիր է Ֆիլիպի վրայ: Ժամուն բակը, գոզրոցին ուխորդարանին միջանցքը կազմող նեղ ձամբու մրվայ, խոնակը են մեր տպաքը — ժպառու, խանուափառ, կայծկառող աչքերով, ու խոհան, խորացող նայուածք մը իրենց մեր երկար թարթիչներուն առեւ: Խմբաղնար, — նուիրուած աղայ մը — մակերմօրէն նոյնացիր է իրենց հետ: Եղբայրական, բալորանուէր բան մը կայ ամէնքին քսի: Կը խոսին, կը կասակին ու կը . . . վիճին ալ:

Յանկարծ, կարգը կը վերահասասաւի քորէ սանդուխներուն վրայ, արտագ, ամէն ոք իր տեղը կ'առնէ:

Ուշագի՞ր, խմբաղնաբին ուղղուած են ակնարկները:

— Դաւանանք ի՞նչ է աղայ:

Ետեւէն, վկրչացող շարքերէն, կարծուկ ու պձը տուն արևեկ մը սուրի կը կանգնի յանկարծ, աշխայ ժնայուածքը կը յառէ խմբաղնաբին, դէմքը լրջութիւն կ'ստանայ, ու հառաւ, ու ինքնայտառան:

— Բարձրացի՞ր, Բարձրացու՞ր

կը գաչէ:

Ակնաժամնք կայ բոլորին դէմքին վրայ: Ակնաժամնք ու հապարառթիւն ունի եւ խմբաղնար, երբ կ'ընդմիջէ աղկէր,

— Բարձրացի՞ր, ինչպէ՞ս, սոսք զ բարձրանալու, ու բարձրանալու մասին է խոսրդ:

— Ոչ Պ. Խմբաղնար, Արարատը մեր բարձրացման կէտն է, մէր նոպառակիր: Անոր պէս պիտի բարձրանանք ամէնքս, բայց, ի հարկ է, ոչ որքով, այլ մը տաճումով, նոգինվ ու նկարագրով, պիտի բարձրանանք, բլլալու համար անոր, Արարատին նման վէս, մասնաւմով, ամուր նկարագրով ու մաքուր, սպիտակ՝ մեր հոգիով . . .

Յուզում կայ աչքերուն մէջ աղեկին: Յուզում կայ եւ իմ հոգիին խորքը, երբ խմբաղնար սորի մը ունի այժմ իր առնեւ,

— Իսկ դու՞ն աղայ, դիտե՞ս Ազգային Դրաշին ծագումն ու պարզումը:

Ինչքա՞ն ոգեսոր են ամէնքը: Ու ամէնքը, ամէնքը, մասները վիք՝ ցանկացող, ծագումն ու պարզումը բացարելու մեր, Հայկական եռապոյնին:

Նորէն թուխ ու ակնոր աղեկ մըն է տառջին խոսլը. ու այնպէ՞ս հպարտ է իր շնչոր.

— Ազգային դրայը, Պ. խմբաղնար, եսագոյն է — կարմիր, Կապոյտ, Նարնշագոյն: Կարմիրը, — Հայ ժողովութիւ պամութիւնն է արիւնաների ու անոր սէրը, արիւնի չափ զօրաւոր: Կապոյոր, հաւատքն ու յոյն է մեր ցեղին, իսկ Նարնշագոյնը, հանքային արժեքաւոր հարասաւթիւններն են մեր սեփական հայրէնիքին . . .

* * *

Կաթիւ մը արտասուր բիրերուս առել, թողուցի բակը: Պարտութիւններու եւ յալթանակներու, ժպիտի ու դաշնութեան, յոյներու եւ հապարառթեան արտասուրն էր այդ, զոր աղեցի, մանաւոր ու լուս, Էճացնել կապերուս տակ, վաղուայ, մած օրերու արեւածալին ի ինդիր . . .

ԿԱՐԱՊ

ԱԹԼԵԹԻԶՄ

ԻՆՉՈՒՍ ՊԵՏՔ Է ՎԱՐԵԼ ՓՈՐՁԵՐԸ
ԱՅԼԵԹԻԿ ՔԼԻՒԹԻ ՄԸ ՄԷՋ

Եթէ մեր մէջ, մինչև ցարդ պակասծ են մարզիչներ, ընդունակ աթլեթներ այժմ պէտք է նախաձեռնարկ ըլլան ու սոսնձնեն մարզիչի պաշտօնը, քիչ մը առելի հետաքրքրուելով ու աւելի մօտէն ուսումնասիրեր, կանոններն ու ձեւերը:

ՄԱՐԶԻՉԻ ԴԵՐ: — Մարզիչը, չարաթական առնուազն երեք անգամ, երեքարթի, ուրբաթ ու կիրակի, պէտք է աթլեթները հաւաքի ընդհանուր փորձերու, որպէսպի զանազան ձիւզերու հետեւողները, կարեւան հաւաքարար մարզուիլ: Եսամանաւանդ կիրակի օրեր, բոլորին հաւաքումը, ըլլայ աթլեթ կամ մարզիչ, արդիւնաւոր կը գործնէ փորձեցը ու վառ կը պահէ աղաց մէջ եռանդրը: Պարզ օրերու փորձերը կ'ըլլան առաւօտները 6—7 և կամ առաջեւոյ աշխատանքէ վերջ ժամ 6—8: Եթէ մենաք չենք ունեցած, մինչեւ ցարդ, կանոնաւոր աթլեթներ իմբակներ ու մարմարէն կազմուած աթլեթներ, պատճառն այն է, որ հոգ չենք արած հաւաք պականակ փորձերու ու նոուանաւանդ, ամենասեւայ մրցումներու: Մարզիչը պէտք է աղաքը պատրաստէ, նոյնպէս, ընդհանուր մրցումներու, ուրոնց մէջ աթլեթը կրնայ իր ձիւզին պատկանալ աւելի նպաստվարժար ձեւ մը տեսնել ու փարձելով յաջողիւ:

ՄԱՐԶԱԴԱՇԸ ԵՒ ԱՆՀՐԱՓԵՆԸ ԳՈՐԾԻԲՆԵՐ: — Մենք չունինք մեր տրամադրութեան տակ մասնաւոր մարզագայացներ: Մեր նիւթական սպարմաններն ալ չեն ներեր, արդէն, ունենաւ մասնաւոր հարթաւած ու պատրաստուած ըլասներ, սակայն չառ գիւրաւ կարելի է ֆութազոյի դաշտ մը աթլեթներ մարզարանի մը վերածել: Փոսերը ու խորասութարով հարթարել, խոսերը հերկել, 50 հասի չափ փոքր ձովերով գաշտը ըրջապատել: Ենայց, հասաւան հոգի վրայ, մասնաւոր քառանկին փոս մը բանալ 30 ասուկիմէթր խորունի, 3 մէթր լայնորով ու 8 մէթր երկայնքով, ու առաջ լիցնել ցակիկներու համար, անկիւն մը կիրով նշանակուած 2 շրջանակներ գծել, մին 2 մ. 13 արամագծով, զունու նետելու համար, իսկ միւռը 2 մ. 50 սկառակակ նետելու, հասաւան հոգի մը վրայ ալ 100 մէթր վազքը ապահովել ու ան 10—15 օրուայ ընթացքին փոքր աթլեթներ դաշտ մը կը պատրաստուի, տանց մեծ գումարներ ծախսելու:

Գալով աթլեթների գործերու, անհրաժեշտ է ունենալ:

1.— Զորս արգելքներ (վերի մասը շարժունակ) երկուքը 1 մ. 06 բարձրութեամբ 110 մ. արգելարաշտի համար, իսկ երկուքը 0 մ. 90 բարձրութեամբ 200 և 400 մէթրի համար: Իսկ մրցումներու համար անհրաժեշտ են 40 արգելքներ, տասը կարգի վրայ, շարու կարելու համար:

2.— Երկու սկառառակներ իր խկական կշիռով ու մեծութեամբ, այսինքն 2 քիլո ծանր ու 0 մ. 21 տրամագծով (իմնաւանականները յանձնարարելի են):

3.— Երկու զունու, մին 5 քիլո ծանրութեամբ,

նախնական վարժաթիւններու համար, իսկ միւսը իր խնական կշիռով, 7 քիլո 250, կանանաւոր փորձերու ու մրցութիւններու համար:

4.— Երկու նիզակ, 0 ք. 800 ծանրութեամբ և 2 մ. 60 երկայնաւթեամբ իր 12 պահասի փայտարով (ֆինսանուսկան ձեւ):

5.— Երկու ձողեր պահապու ցանկելու համար:

6.— Չորս ձողեր, երկուքը բարձրութիւն ցանկելու համար (2 մ. 20) իսկ երկուքը՝ ձողով ցանկելու համար (4 մէթր):

7.— Մերք-քուլօ մը, 20 մէթրնոց (նախընորելի և մետաղէ) ուղղաչափ մը, նշանակէաներ, նետելներու ուղիւրը որաշելու համար, քրօնօմէթր ժամացոյց մը, համբայ հանձնու գենք մը, երկու սուլիչներ, կիր՝ համբայ ելլել ու հանձնելու դիմերը նշանակէան համար, ահա կաղմ ու պարասատ աթլէթիք քլիւպ մը:

Աթլէթին ՊՈ.ՏԾԱ.Ծ ՀԱ.ԳՈՒԽՍԸ. — Աթլէթը պէտք է հոգ տանի իր հագուստին: Շատ բան կը կորսնցնէ, օրինակ, վազով մը, երբ մրցամի կը ներկայանայ լայն կօշիկվ մը, վամերը ծոսծ, ու իսուր նելու պրունքներուն փակած, արգիլեալ աղաս շարժամբ, լայն կամ կարճ գլուխել մը: Անհրաժեշտ է ունենալ.

1.—Կաշիկ մը, առքին ձիշտ չափով, ոչ նեղ, ոչ լայն, իր հետեւած ձիւղին մասնաւոր գամերով, կանաչապատ վազիներու համար (թեթև, կախուղ կաշիչ շինուած, առանց կրունկի, երկար և սաւը գամերով): բ) Արգելարաւի (կակուղ կաշիչ շինուած, կրունկով՝ ուրուն վրայ 2 գամեր՝ սոսնելէ խուստիելու համար): գ) Երկար վազիներու (ուելի հաստատուն կաշիչ շինուած, գամերը աւելի կարճ, կրունկով — առանց գամի — ու վրային մասնաւոր կաշի մը՝ սոսքը սելքելու ու վազքի ընթացքին սոսքին չելլելու համար): դ) Ցատիկի ու (միջին գամերով, կրունկին տիլ մետալէ բլաստիք մը՝ վրան 2 գամերով): Այս կօշիկնելը պէտք է հապնի միմիսյն դաշտի վրայ, փորձի առեն, ու առարտելն յեռոյ անմիջապէս հանել, մաքրել, գամերը իւզանելու թուղթի մէջ փաթթել:

2.— Տափաս. — Տափասը պէտք է ըլլայ ծունկերէն կործ, լայն, սրպէսզի չափամէջ դնակերները, առշեւէն կոճակներով ու մէջքը լաստիկով սեղմուած: Վարտիկ անհրաժեշտ է հապնի, մանուանդ ցուրտ օգերու:

3.— Ֆլանել. — Հատ մը պէտք է ունենալ, բարձրակի հիւսուած, փորձերուն հագնելու համար, իսկ ուրիշ մը՝ բարձր բուրդէ, փորձերէ առաջ կամ վերջ հագնելու յասուկ:

4.— Անձեռնոյ. — Անձեռնոց մը՝ լուացուելէ յետոյ յու մը չորցուելու ու շիռելու համար:

5.— Կան սր քենի, դալլ. — Թեթեւ մասամի ու մկանները ու սքցնելու համար:

6.— Օսրեօններ. — Փարձերէ, նամանաւոր մըրցութիւններէ յետոյ մկանները շիելու համար: Իսկ մարզպէսին մօտ պէտք է գանուին, նախնական զեղիր, ինչպէս քենիր սր եօր, պան, և այլն, անմիջական արկածներու համար:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ՓՈՐՁԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ա.Ա.ՊՂ.ԶԱ.ՊԱ.ԿԱ. ՕՐԵՆՔՆԵՐ. — Պայման է, որ երիտասարդ մարզիկ մը, առաջին տաթիւ, չհնակելի մասնագիտութեան (սփեսիալիլասիօն), այլ հոգ տանի, նախ քան չտէսական աղաս շարժաթիւները, իր մարմի ընդհանուր գարգացման, ձկունութեան, ու մաս առ մաս փորձէ աթլէթիքով բալոր ձիւղերը, որոնք արդէն պիտի ուղղեն զինքը, անզգալարար, առաջիւ կայի դէպի մասնագիտութիւն: Այս պարագային երբ երիտասարդ աթլէթը կազիւած և պարասատ պիտի զետք ինքնինքը՝ աւելի բարձրադրոյն ասպարէզին մէջ

նետուելու, իր հետեւելիք ձիւղը որոշած պէտք է ըլլայ, սրոց յասկաթիւններ երեւան ըերած, ու նամանաւոր նախնական ձևին վերջնականապէս աթրացած: Յետոյ է որ, իր ձիւղի փորձերու պահուածն, լաւագոյն ու առաջդիմուած աթլէթներու ձևեւերուն աւշտքութիւն գարձնելով, իր նախնական ձևը պիտի բարեկիսէ ու ամենախոքը իսկ սխալները պիտի սըրբացրէ: Միևնույն ժամանակ ան պարտաւոր է ուշադրութիւն գարձնել և հետեւիլ՝

1) Փորձերու ընթիանուր պարաներուն (գիտակ թէ ի՞նչ պէտք է ընկել մարզարան ներկայանալու պարագային): 2) Առողջապահական օրենքներուն (փորձերու պահաւածն):

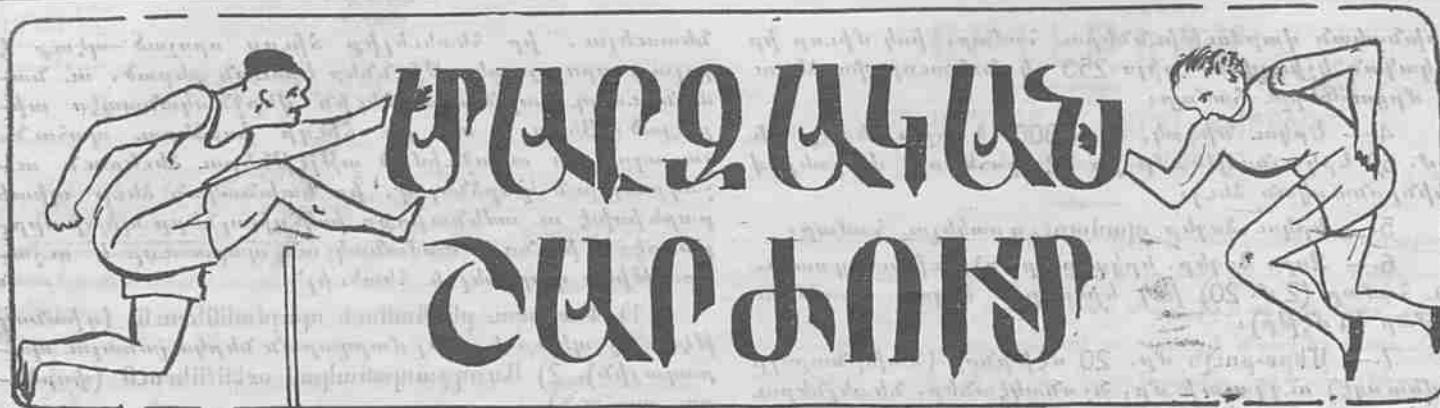
ա) Նախ որոշուած փորձի ժամբ ջանալ օգտագործել, մարմինը շարժման մէջ դնել՝ թեթեւ վաղքավ մը, իր ձիւղին վերաբերող շուէտական աղաս շարժումներ ընել ու յետոյ, սկսիլ իր մասնագիտութեան կանանաւոր փորձերուն: Փաքը իսկ բացնութիւն մը զգութու պարագային, փորձերը աւարտել ու հանգըստանալ:

բ) Առողջապահական օրէնքներուն ալ պէտք է հոգ տանիլ, ինչպէս տու և մասամ ընել, ցուրաէն պասոսպարուիլ, փոքր արկածներու դարձնանումներ փորձել, և, վերջապէս, բոլոր նախնական պայմաններուն, գոհացուցիչ արգիւնք մը տալու պատրաստուիլ: Գալով սնունդին, կրնանք որոշապէս ըսել թէ, աթլէթին համար, մասնաւոր օրէնք չկայ, բացի մրցումներու օրերէ, երբ պէտք է հաւկիթ, խորսօնած, գետնախմնածոր և թեթև անուշաղիններ (քօմբօկ) ուսէ: աւրիչ ասթիւ իր ախորժակին կրնայ գոհացում տալ: ևս, աւելն ու լաւ քնանալը ասողջ մարմինի արդիւնքներն են: Աթլէթը պէտք է ըլլայ, նոյնպէս, վեհանձն ու արդար գասող, համեստորէն ընդունելու համար յաղթանակը օրինաւորապէս՝ ձախողանքը, առանց ասարկութիւններ ընելու և դատաւորներու հետ վիճելու:

Մարմանարդ ըսելով պէտք չէ անցնինք, կարծելով թէ՝ դիւրին բան մըն է զայն կասարել և օգտագործել: Ան ալ ունի իր մասնաւոր օրէնքները, կանաններն ու ձևեւերը: Աւընալ, մարզիկ մը, սկսնակ մը, պէտք է նախ զանանք ուսումնականիրէ, գործադրէ ու ապս նեռուի սրբը կեանքի մէջ, սրպէսզի կասարած փորձերը օգտակար կանանք և իրենց նպատակին հանին, անհրաժեշտ է հետեւել ասողջապահական պայմանները գործադրել:

Դախի կեանքը կանանաւորել, ըլլալ ժումկալ տմէն բանէ առաջ, ունենալ հօր կամք, գիտակցութիւն և յասագիտելու սպի: Սամանքը նոյնպէս մեծ զիր կը խաղայ: Պէտք չէ անմարսնելի կերակաւրներով և ժամանակի առաջական անկանական ձայներով յառաջանալ: Մինչ այս, երբ մարմինը ֆիզիքական տելիք մեծ ձիպիք կը թափէ, պէտք է համապատասխան սնունդ ստանայ: Մարտզութիւնը կանոնաւոր ըլլալու է: Քաջառողջ մարմին մը պէտք չէ երթարկութիւն կամ փորձարութեան: Մարզիկ մը պէտք է յանափակին կը ստանալ և իր մարմինի հաւսարաւութիւնը զանց չափանիք: Եթէ քիլոներ աւելնալու ըլլայն կը խանակէ թէ շատ սնունդ կ'ստանայ, իսկ ասոր գէմ քիչ մարզանը կ'ընէ ու քիչ ձիզ կը թափէ, և ընդհակառակը:

Այս նախնական պայմաններէն վերջ անցնինք այն կանաններուն, որոնք անհրաժեշտ պէտք են ըսկանակի մը:

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՄԱՐՁԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՊՈՒԼԿՈՐԻՅՑ Բ. ԱՐԴՐՈՎԻԱԿԱՆԻ

Զատկի գեղագրությունությամբ լինածագուած ազգայինական խաղերը անդի անեցան, Յուլիս 12ին, Աօֆիայի „Խնապ“ մարզարանին մէջ, իրրե սրուկ աթլետիկ կեանքի չափանիշ, սոսրե կուտանք որդի գիւնքները:

Առաւաճան ժամը 10^{1/2}ին կատարուեցաւ ընդհանուր տողանցքը, Պուլկարիոյ բալոր զանազան քաղաքներէ եկած աթլեթներու, սկսաւանելու և սրսրդաց Միութեան մասնակցութեամբ: Աթլեթներու չարքերը, անենալով իրենց ասջե ֆէտե բասիօններու գրաշները, մաս վերջապէս „Խնապ“ի մարզարանը, ուր արդէն խճաղուած էր բազմութիւնն մը՝ պաշտօնական անձնաւորութիւններու և մեծ թունի հետաքրքիրներու:

Ժաղոխուրդի բացականչութիւններու մէջ, աթլեթները բարեւեցին, ազգայինականի յասուկ բարեւով, աջ ձեռքերը բարձրացնելով գէսի պաշտօնական անձնաւորութիւնները, ընդունելով փոխուղարձ չնորհաւորութիւններ:

Ժամը 11ին կատարուեցաւ հազեհանգիստ ու զրոշակներու օրհնութիւն սրմէ: Վերջ աթլեթները ըրին իրենց երգումը: Եղան բանախօսութիւններ, օրուայ ձեռնարկին արթէքը արաւայրացալ:

Ցորենէ վերջ անդի անեցան աթլեթիկ մրցուները որոնց արդիւնքները են:

100 մ. վազք.—1. Բ. Բէգրունօֆ (Պ. Էլվարի) 11^{3/5} երկվ. 2. Ա. Վազօֆ (Ա. Ք.) 3. Բ. Բոլէֆ (Ա. Ա. 23) (Մրցանիշ 11^{3/5} երկվ. 1924).

400 մ. վազք.—1. Բ. Բէգրունօֆ 56 երկվ. (Պուլկարական նախարդ ու քառար կոտրած 12^{1/5} երկվ. ով) 2. Պուլկարի 3.—Իվանով (Ֆիլիպէ):

(Եախորդ մրցանիշ 57^{2/5} երկվ.—1924)

1500 մ. վազք.—1. Ե. Բթէրունօֆ (Պ. Էլվարի) 5 վրկ. 1 երկվ. 2. Ի. Տիէկվ (Ա. Ա. 23):

(Մրցանիշ 4 վ. 45 երկ.—1924)

5000 մ. վազք.—Բ. Բէգֆ (Վլատիսլավ) 18 վրկ. 40 երկվ. (պուլկ. նոր մրցանիշ) 2.—Իվ. Պօքօֆ (Ար. Քլիւլ).:

10.000 մ. վազք.—1. Բ. Բէգֆ (Վլատիսլավ) 36 վ. 40 երկվ. 2^{1/5} (պուլկ. նոր մրցանիշ) 2. Ե. Վլթօփ (Ֆիլիպէ) 3. Բ. Իվանով (Ֆիլիպէ):

110 մ. Արգելացաւ.—1. Մէնչէք (Ա. Ա. 23) 19^{4/5} (նոր մրցանիշ) 2. Ե. Բոլէֆ (Ա. Ա. 23) 3. Իվ. Սէվէլէֆ (Ա. Ա. 23):

Գրաւածաւ 4+400.—1. Ա. Ա. 23 (Բոլէֆ, Մէնչէք, Զլատէք, Պատուման) 4 վրկ. 5 երկվ. 2. Լէզարի Բարձր ցատկել.—1. Ա. Տիէկվ (Ա. Ա. 23) 1. 56, 2. Բ. Զլաթէք (Ա. Ա. 23). 3. Մէնչէք (Ա. Ա. 23). (Մրցանիշ 1. 59^{1/2}—1924)

Երկամուրիւն ցատկել.—1. Բ. Բէթրունօֆ (Լէզարի) 6. 28, 2. Քոլէֆ (Ա. Ա. 23). 3. Բ. Զլաթէք (Ա. Ա. 23) (Մրցանիշ 6. 37—1924)

Երեխ բալ.—1. Բ. Բէթրունօֆ (Լէզարի) 12 վ. 98 (նոր մրցանիշ) 2. Սէլեմնովսքի (Ա. Ա. 23) 12. 55, 3. Կէշանօփ (Լէզարի):

Զաղով բարձր ցատկել. 1. Իվ. Մէլլէլէկվ (Ա. Ա. 23) 2. 86 2. Պօյանդէք (Ա. Ա. 23) 3. Քրլունարօվ (Ա. Ա. 23) (Մրցանիշ 3. 48—Իվո Միլուէ 1924)

Գուման նետել.—1. Բ. Իվանով (Լէզարի) 10. 83 վ. 2. Իվանով (Ա. Ա. 23) 3. Սթեկունօփ (Ֆ. Ք. 13). (Մրցանիշ 12.60—Իվո Միլուէ 1924)

Սկսաւակ նետել.—1. Բ. Իվանով (Ա. Ա. 23) 33. 84 վ. 2. Կրիագօվ (Օ. Ք. 25) 3. Քրլունարօվ (Ա. Ա. 23) (Մրցանիշ 39. 90—Իվո Միլուէ 1924)

Նիկակ նետել.—1. Բ. Իվանով (Ա. Ա. 23) 42. 40 2. Մէնչէք (Ա. Ա. 23) 3. Սթէֆունօփ (Լէզարի) (Մրցանիշ 49—Իվո Միլուէ 1924)

* *

Պուլկարիոյ մէջ ֆաթօլոր, վերջին 1—2 ստրւայ ընթացքին հնայ քայլերով է որ յասաջելմած է: Այս տարի սկսած են միջազգային մրցուներու չորք մը ինչպէս ասածին ասթիւ Ռումանիոյ ազգային խումբի հետ, անենալով իրը արդիւնք 2—0 ի նըստան հիւրերուն:

Աօֆիայի Ալավիսան որը երկրորդ խումբն է այժմ հրաւիրած էր Բարկայի չէխական Ալավիսան խումբը: Օգոստոս 4 ին յիշեալ խումբը եկաւ ու մրցուցաւ անգույս Ալավիսան ի հետ, սկսայն խաղը բարպատած արդիւնքն ու հետաքրքրութիւնը չափանական վերջարկութիւնը կատարված էր իրենց ամենամասնաւոր անդին ի վեհական վերաբանութեալ, ուր ջախջախիչ հարուածներ տուին՝ „Ֆէնէր պաշչէն“ ին (5—0) և „Կալամիա սէրան“ ին (4—0):

ՊՈՒԼԿԱՐ ՍՔԱՌԵՆԵՐՈՒ ԺԱՆՈՒԵՆ (բանակումը)

Պուլկար սքառաւաներու կողմանկերպութեան գույնին ի վեր, ասաչին անդամ բլլումլ, 30 օգոստոսին մինչեւ 6 անգամեր Աօֆիայի մէջ անդի սկսաւ անենայ ժամանուկ (բանակում) բալոր պուլկար սքա-

ութներու։ Այս հաւաքութին հցաւիրաւած են նաև ներկայացուցիչներ և բոլոր սքուռական բալոր սքուռական կազմակերպութիւններէ։ Պոլիար սքուռական բալոր հաներեւն պիտի գան ինքնասորդ ու խիստ շահեկան ցուց սովորութիւններով։

Մրցումներ պիտի ըլլան — Լազա (հանգուցաւար չուան) նեսելու, արթնամառութիւնն, ծառի վրայ մագլցելու, կարճ վաղքի, ծանրաթիւն նեսելու 1500 մ. ժագելու, պահակներու համար արգելարշու, պահակներու 24 ժամեայ մրցում, բանակումի կենցաղ, չուան քաշել։ Մասնակցալ բոլոր խումբերը սիխոի ցուցադրեն իրենց սէրը հանգելալ կենդանիներու ու պիտի բերեն իրենց համ ըլլոր այն կենդանիները ու թոշունները, զարս իրենք խնամած ու մարզած են։ Պիտի կազմակերպութիւններ, նաև, սքուռականներէ պատրասուած առարկաներու ցուցանակներ — փայտեայ, մետաղեայ ձեռակերներ, անեղնագործութիւններ, գիրքեր, կազմիներ գծադրութիւններ, բիոկանֆի, ձեռագործ և այլն։ Ասկէ զատ, իրարանշիւր պահակ ու խումբ պիտի ցուցադրեն իրենց սորված պարերն ու խաղերը։

Իր անունին մէջ առաջին արս հաւաքումը խիստ շահեկան բան մը պիտի ըլլայ սուլլարներու։ Համար Աքանութիւնը, իրը կրթական մէթոս, ասիթը պիտի ուժնայ ցուցադրելու։ Իր յաջողաթիւնները՝ ցրուելու համար նոյնինի այն սկզբանին թիւր բժրոնումները, որոնք ուել գուած են պատահական անձերու քով։

ՄԻԶԱՋԳԱՅԻՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ԱԹԼԵԹԻՔ ՄՐՅՈՒՄ ՄԲ ԱՆԳԼԻՅԱՆ-ՖՐԱՆՍՈՅԻ ՄԻԶԵՒ

Յուլիս 26 ին, Անգլիայ, Պրայթօն քաղաքին մէջ, ամելի ունեցած է Աթլեթիք մրցում մը միանուայի և Անգլիայ միջև, Ֆրանսացիք, հակառակ իրենց մի քանի կարեւորագոյն ուժերու բացակայութեան, յաղթական հանգիստացած են 6 կէտի առաւելութեամբ, 59—53 ի։ Ինչպէս կերեւի Անգլիայի չեն կրցած այս անգամ իրենց առաւելագոյնը զուրս առաջ բնդանուր առամբ, մրցումը շատ հետաքրքրական չէ եղած. ժողովարդն ալ թիւրթիւն ալ շատ քիչ հետեւած են այն մրցումին։ Ֆրանսացիք յաջողած են. 200 մ. վաղքի մէջ, յանձին իրենց ախայեան Անորէ Մարլոնի, 21 երկ. 4/5 էն։ Բարձրաթիւն ցատկելու՝ 1. 83 ով, 1500 մ. վաղքի՝ 4 վ. 0. 4/5 էն, մուրճին՝ 39 վ. 56, զունուի՝ 13. 22 ով և վերջապէս սկզբանակի մէջ՝ 40 մ. 03 ով։

ԱԹԼԵԹԻՔ ՄՐՅՈՒՄ ՄԲ ՖՐԱՆՍՈՅ-ԳՈՒԻՅԵՔԻՅ ՄԻԶԵՒ

Օգոստու 9 ին, Բարիզի նոր քաղաքութիւնու ի մէջ, 15 000 հասորակութիւնն մը ներկայութեան, անզի սանցած է աթլեթիքի մեծ մրցումը Ֆրանսայի և Զալիյերից միջև, ոչո՞ւ յաղթական գուրս նկած է Ֆրանսու։

Ֆրանսացիներու մեջ բնդայ յաջողաթիւնները եղած են։

110 մ. արգելարշուր. Ասմիքէ՝ առաջնութիւնը առնելով 15 երկվ. էն, կոտրած է նաև ֆրանսայի չափանիշը ($15^{2/5}$)։ 400 մ. վաղքը՝ թէնրլիք՝ հաւասարե-

ցաւ ֆրանսայի չափանիշը, 49 երկվ., որը 1908էն ի վէր կանգուն կը մնայ, 100 և 200 մէթր վաղքերու առաջնութիւնները խլած է նոյնական, Անորէ Մուրլոն, 11 երկվ. և 22 երկվ. էն։ 1500 մ. թէնրլիք՝ 4 վ. 1 երկվ. էն և 5000ը կիլոմո' 15 վրկ. 56 երկվ. էն։

Միւս մասնագիտութիւնց մէջ ալ ֆրանսացիք սրոց առաւելութիւն մը ի յայտ քերած են, ինչպէս զունու նետելու մէջ՝ 14.04, նիզակի մէջ՝ 58 մ. բարձր ցատկելու մէջ՝ 1 մ. 80 և երկայնութիւն ցատկելու 6 մ. 81։

Զուիցերիացիներու մէջ, օրուայ հերսուր եղած է հաջակաւոր վաղող՝ Մարդէն, որը 800 մ. վաղքը առած է նշանակելի ժամանակամիջոցի մը մէջ՝ 1 վ. 53^{1/5} էն։ Մի քանի առաջնութիւններ եւս կը պատկանին Զուիցերիացիներու, ինչպէս սկաւառակը՝ 40 մ. 23 ով և գրաշարչաւ 100×4 ու 400×4։

Մրցումը վերջացած է ֆրանսացիներու բացարձակ յագթանակով, զուիցերիացիներու 57 կէտի դէմ 75 կէտավ։

Զուիցերիացիք իրենց պարաւութիւնը կը պատճառարանեն, բաւով թէ իրենք քիչ ուժեր բերած են ու իրենց խումբը բոլոր կազմով չէ ներկայացած նկատի ունենալով ձամբարդութիւնն մեծ ու անմարշ ուլիք ծախսերը։

ԱՐՏԱՍԱՐՍԱՆԻ ՀԱՅ ՄԱՐԶ. ԿԵԱՆՔ

ՄԱՐԶՈՒԱՆ ԱՎԱԽԻՄԲՆԵՐ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷԶ

Աղեքանգրիային կը գրեն.

Վերջին բանամեակի ընթացքին մարզանքի մեծ կարևորութիւն կը արուի եղիպատոսի մէջ։ Երբ 1906 ին Պօղոսեան վարժարանի անօրէնութեան կաշուեցաւ հանգուցեալ Յ. Աղասէրը, անոր օրով մարզանքի ուսուցիչ կոնչուեցաւ մարզանքի յայտնի ուսուցիչ և Ֆրանսական Ակադեմիայի սպայ Պ. Արթիւր էլմաս, Հայ կաթոլիկ մը։ Այդ թուականէն սկսեալ նոր յարժում մը յառաջ ելու, և բալոր դպրոցներուն մէջ սկսան առաջնութիւն տալ մարմնական կրթութիւն։ Պ. Ամթիւր էլմասը, որ արդէն մեծ հաջակ հանած էր իզմիրի մէջ, կարծ ժամանակի մը մէջ, եղիպատոսի մէջ ալ համբաւ մը կը սակեզէր իր անսւան չուրջ։ Բայցի հայոց վարժարանէն, ան դասեր կը սուանձնէր նաև Աղեքանգրիու Ֆրանսական երկրորդական վարժարաններուն մէջ։ Մարզանքի սէրը հետզետէ ընդունուցաւ, և բալոր աղքերու մէջ մարմնամարզական ակումբներ կազմուեցան։

Այս շարժումին չէր իրնար չմանակցիլ նաև հայ զարութիւ։ Եւ ահա 1910—ին, Աղեքանգրիու նկեղեցիի շրջախակին մէջ, կը հիմնուի Ակամի Մարմնամարզական Ակումբը, մէկ քանի երիտասարդներու կրտովի ջանքերուն չնորհիւ։ Աղդ. իշխանութիւնը, հոգը աշամակրելէն գուրս, տարեկան 40 եղ. սոկիի պիտումէ մըն ալ կը յատկացնէ նոյնուակը քաջալերելու համար։

Շուտով Գահիրէն ալ կը հետեւէր Աղեքանգրիու օրինակին, և կ'անենար իր մարմնամարզական ակումբը Արարաու անունով։ Երկու ակումբներն ալ

իրենց կազմութեան օրերուն մեծ խանդավառութիւն սաեղծեցին իրենց շուրջը և հարիւրաւոր անդամներ արձանագրուեցան երկուքին ալ, Գործօն անդամներէն դուրս, երկու ակումբներն ալ ունէին նաև հարիւրաւոր օժանդակ անդամներ: Այս ժայլուն շրջանին, որ տեսեց աւելի քան 4—5 ամրի, յաջորդեց անգործունչութեան շրջան մը, ուր մարդ կը կարծէր թէ երկու քաջաքներուն մէջ ալ, մարզական ակումբներ դաղրած են զայտութիւն ունենալէ: Բարեքաղղարար, սակայն, այդ մեսերութիւնը կարծ տեսեց և նոր ուժերու գործին լծուելով, երկու ակումբներն ալ վերակենդանութեան նշաններ ցոյց տալ սկսան և նորէն պատուաւոր աեղ մը սկսան գրասել բոլոր միջազգային ակումբներուն մէջ:

Բազմաթիւ հայերիասարքներ կը մասնակցէին նաև ուրիշ ակումբներու և ոմէն ճիշդերու մէջ պատուաւոր դիրքերու վրայ կը գտնուէին և կը գրաւէին առաջին շարքերը:

Այսօր ալ, մարզական բոլոր նիւթերուն մեջ, Հայերն են որ խլած են առաջնութեան դափնին: Մարմական կրթութեան մէջ Հայերու ցոյց տուած առաջնութիւնը իրաւամբ նախանձը կը գրգռէ միւս ազգերուն:

Այսպէս կոփամարտի մէջ, տարիներ շարունակ Եղիսաբետ ախոյւսութեան տիսալուր պահեց հայ մը, Հայէ Աստուրեան, որ վերջիւր միայն կորսնցուց իր այդ առաջնութեան պատիւր: Բայց այժմ ալ ուրիշ հայ մը կը խլէ այդ պատիւր միջակ ծանրութեան, և ապագային պատիւր այսորդէ իր նախարին:

Վաղքի մէջ ալ Եղիսաբետ միջազգային բոլոր մրցումներուն մէջ, հինգ տարիներէ ի վեր Հայ մըն է որ առաջնութիւնը կը շահի և կը խլէ մեծարժէք նուէրները: Գուեմարտութեան, տիսք նետելու, ծանրութիւն վերցնելու ևն. ի մէջ ալ հայերն են որ առաջնութիւնը խլած են:

Երկու ակումբներու կազմին, 1914-ն ի վեր երկու քաջաքներուն մէջ ալ կազմուեցան Հայ-Արիներու (Պօլ Մեաուր) խոմբեր, որոնք կարծ մամանակի

մէջ մեծ յասաջդիմութիւն ցոյց տուին և պատուաւոր աեղ մը գրաւելին: Գահիրէի մէջ կայ, նաև, „Տորք“ միւթիւնը, „Տորք“ի կազմութիւնը պատճառ եղաւ որ մէկ քանի տասնեակ երխուսարդներ, որոնք օտար ակումբներ կայցելէին, այսոր հայ ակումբներ դան: Յունիսին տեղի ունեցան Կամք, Մարմական կրթական Ակումբների տարեկան սղիմայիսական խաղերը: Հազարէ աւելի երկուն հանդիսականներ եկած էին գիտելու հայ նոր աերոնդի մարմական կրթութեան մէջ ցոյց տալիք յառաջդիմութիւնը: Հանգէսր կը հավանաւորէր Եղիսաբետ արքայական վերաւատանէն իշխան Ապագա Խպրհամիմ Հալիմ, որ սկզբէն մինչև վերջ ներկայ զանուեցաւ և իր ձեռքով բաժնեց առաջին հանդիսացողներուն մրցանակները: Շուշտական բոլոր շարժումները կը զեկավարէր մարմանարգի ծանօթ ուսուցիչ Պ. Ստեփան Խանձեան, արժանաւոր աշակերտը Պ. Արթիւր Էրմասի, որուն նման զեղեցիկ համբաւի մը արքացած է Եղիսաբետ մէջ և եւրոպական կարգ մը դպրոցներու մարզանքի ուսուցիչ նշանակուած է: Գու վերջերս Ֆրանսական ընդհ. հիւսապատուր, ոսկիէ մետաղակ մը կը պատուէր վայն, ի նշոն զնանառութեան:

Մարմամարզական բազմաթիւ շարժումներէ և վարչիքներու վրայ կասարուած վորձերէ յետոյ, տեղի ունեցան շատ մը մրցումներ՝ վաղքի, սկաւուսկ նետելու, երկայնութիւն և բարձրութիւն ցոսակելու, արգելքներու մէջէն և վրայէն վազելու եւն, եւն:

“Կամք”ի վարչութիւնը, մատաւոր իր ասենապետը Պ. Թ. Գոչիկեան, ոչ մէկ ջանք ինայտ են և կը խնայեն մարզիկներու յասաջդիմութեան համար: Անոր անխոնջ ջանքերուն շնորհիւ էր որ Ակումբը վերջերս ունեցաւ նաև իր նուագախումբը: Խոալիսցէն 140 եղ, ոսկի որժուածութեամբ երաժշտական զարծիքներ ընդունեցան և 40-է աւելի երխասարդներ կազմեցին նուագախումբը, որ վասան ենք թէ կարծ ժամանակի մէջ պիտի խլէ առաջնութեան զարինին ամրացն եղիսաբետ մէջ, ինչպէս էր ժամանակին, 1903—4 թուականներուն կազմուած նուագախումբը:

Հայոց Արքայի պատուած 1925

Մարմամարզական պատուած 1925

Եր ձախ կողմը Պ. Մեծատուեան (Մ-դի աշենապետը) Օր. Արուլեան Պ. Աբովեան,

Փախզի Հայէ նուագախումբի վարիչը, Մ. Vermeulen (օրուան դատաւոր) և Ս. Բաբայան

աջ կողմը Պ. Գոչիկ-Պէկ, Տիկ. Նեանեան, Հ. Ալեանակ, Պ. Նեանեան, Կարո Ռուազիեան

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԵՐՐՈՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԸ

Լուսապատճենի գոլոցներ կ. Տառամանիկի

Յ. Մամիկոնյան երկայնուրիսն զատկելու մեջ 5,88 մեր

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՐՅԱՆԻՇ ՄԸ ԿՈՏՐԱԾ (Սփական բդրակցուրին)

Փարիզ 12 Օգոստոս

Մամիկոն և հասարակութիւն բաւական դրազգուեցան վարիզանայ երբարդ ովլմայիկանավ։ Ինչպէս կը յիշուի, նախորդ տարի Փարիզի ողիմպիականը միայն Հ. Մ. Բ. Ա. կողմէ կազմակերպուած էր։ Այս տարի, երեք կազմակերպութիւններ միասնաբար ձևանարկած էին։ Այսպէս, Հ. Մ. Բ. ի Փարիզի և Մարսիլիոյ Մ-զերը և Փարիզի Union sportive Arménienne։ Հակառակ նախապէս եղած յայտարարութիւններուն, բնդամէնը 74 մարզիկներ բերէն իրենց մասնակցութիւնը, մինչ յայտադրին վրայ աւելարդ առունենք էին շարուած։ Այս պարագան, ինչպէս նաև կարգ մը ուրիշ աչքառու թվարութիւններ, — զորս զանց կամաւեմ հոս յիշել, — անշուշն նարելի չեն այնպիսի կազմակերպութիւններու համար, որոնք ուղղամասութիւն և կարգ-կանոն պէտք է ցոյց տան, ամէն բանէ առաջ։

Ողիմպիականը ամոլի ունեցաւ 9 օգոստոսին, Stade Jean Petit Jeanի մէջ։ Յաւալի է, որ ուրիշ զանցառութիւններու և պաշտօն սասանձնած անձերու բացակայութիւնն հետ, աչքի կը զարնէր, նաև վարիզանայ վաճառական գասին բացակայութիւնը, մինչ նախորդ տարի ճոխ հասարակութիւն ունեցած էինք։

Թէ կազմակերպական և թէ հանդիսաւորութեան անձնականէն, կը յատիմ ըսել, որ ոչ մէկ նմանութեան եղբ կարելի է դանել Պօլսահայ Ողիմպիականներուն և Փարիզանայ այս Ողիմպիականին հետ։ Միակ գոհ հացուցիչ պարագան, 1500 մէթր վազքի Հայկ Ռուբէ մրցանիշն կոտրին է, զոր Պ. Գ. Թաշեան 4 վ. 35 երկվ. մէջ կորեց։

Մրցումներու Ինդէ. արդիւնքը կուսամ ստորեւ։ Յիշեմ սասանձնապէս, որ ձոյուի բարձր ցամկելու շափանիշը, (3,32 մէթր) սպասուածէն պակաս է։ Առջն մրցանիշը շահուղը, Պ. Յ. Մամիկոննեան, Պուլկ. շրջանի ֆիլիպէն Մ-զի նախորդ մարզիկներէն է։ Աթլ.թիգմի լրջօրէն հետեւող մը եղած է, և հոս՝ Փարիզի մէջ առունելով շատ մը օտար տուակարգ աթլէթներէ,

զանազան մարզերու մէջ կրցած է գնահատելի յաջութիւններ ձեռք ձգեւ։ Ինքը խլեց, նաև, երկայնութիւն ցատկելու մրցանիշը (5,88 մէթր), որուն նկարը, ուրիշներով միասին, մասնաւորապէս „Մարզիկ“ի համար նկրիակած եմ։

Մրցումները տաւին հետեւեալ արդիւնքները—
80 մեր փոքրեր.— 1. Ժ. Տէրտիսեան (Մարտիլիոյ Հ. Մ. Բ. Ա.), 2. Ա. Գէսրգեան, 3. Պ. Չալըզեան։ Ժամանակ 10^{1/5} երկվ։

300 մեր փոքրեր.— 1. Ա. Գէորգիսեան, 2. Պ. Չալըզեան, 3. Վարանիտի։ Ժամանակ 44 երկվ։

100 մեր.— 1. Ամիրեան, 2. Ասասուրեան, 3. Աւազենն, Ժմիկ. 11^{4/5} երկվ։

^{3/5}ով Փարիզի նախկին և 1/5ով Մարտիլիոյ այս տարուան մրցանիշները կոտրած։

200 մեր.— 1. Ժ. Տէրտիսեան (Մարտիլիոյ Հ. Մ. Բ. Ա.), 2. Հ. Կուպիսեան, 3. Զկայ։ Ժմիկ. 26^{1/5} երկվ։

^{2/5}ով Փարիզի նախորդ մրցանիշը կոտրած։

400 մեր.— 1. Ամիրեան, 2. Յովհաննէսիսեան, 3. Հ. Կուպիսեան։ Ժմիկ. 57^{2/5} երկվ։

^{13/5} երկվ. նախորդ մրցանիշը կոտրած։

800 մեր.— 1. Պ. Շահիննեան, 2. Օ. Զէրչեան (Մարտիլիոյ Հ. Մ. Բ. Ա.) 3. Վ. Նարկիզեան։ Ժմիկ.

2 վ. 25^{2/5} երկվ։

1500 մեր.— 1. Կ. Թաշեան, 2. Ս. Մոմենան (Մարտիլիոյ Հ. Մ. Բ. Ա.), 3. Անուշեան։ Ժմիկ. 4 վ. 35 երկվ։

1 երկվ.ով ազգային մրցանիշը կոտրած։

3000 մեր.— 1. Կ. Թաշեան, 2. Ս. Մոմենան (Մարտիլիոյ Հ. Մ. Բ. Ա.), 3. Կ. Գանթարման։ Ժմիկ.

10 վ. 17^{1/5} երկվ։

4×100 դրույցաւ սկավարերու— 1. Աղուէն խմբակ 60^{1/5} երկվ։

Երկար.— 1. Ժ. Խորեկան 10,96^{1/2}, 2. Պ. Քէշինն 9,96, 3. Թ. Յովհաննեան 9,15։ Հեռաւոր. 10,96^{1/2} մէթր։

Մասաւորապէս 2 մէթր պակաս իր նախկին մըրցանիշէն։

Սկավարակ.— 1. Ժ. Խորեկան, 31,94, 2. Թ. Յովհաննեան 26,58, 3. Պ. Քէշինն։ Հեռաւոր. 3,93 մէթր։

Նիզակ.— 1. Ժ. Խորեկան, 34,90, 2. Պ. Չալը-

ձեռն 34-87, 3. Օ. Զերշեան (Մարտիլիոյ Հ. Մ. Բ. Մ.)
32 մէթր: Հեռաւոր. 34,90 մէթր:

Բարձրութիւն.— 1. Պ. Զաքըձեան 1,59, 2. Ֆրանսացին 1,55, 3. Յ. Մամիկոնեան 1,45 մէթր:

Զաքըձեան 2 մմ. ով իր նախորդ մրցանիւր կը կոստրէ:

Երկայնուրիւն.— 1. Յ. Մամիկոնեան 5,88 մէթր,
2. Պ. Զաքըձեան 5,80, 3. Վարանթի 5,67:

Երկու ալ նախորդ մրցանիւր կը կոստրն որ Էր 5,47:

Չող.— 1. Յ. Մամիկոնեան 3,20 մէթր, 2. Ֆրանսացին 3 մ., 3. Գայրզձեան 2,80 մ.:

Հեծանիւրի մրցան մէջ յաղթանակը սարաւ Մարտիլիոյ Հ. Մ. Բ. Մ. Բ. յանձին Ա. Մանոքոնեանի, որ 88 քիլոմէթրը կը կոտրէ 2 ժամ 40 վայրկէն, 2. Հ. Ինձէ Յակոբեան, Յ. Թօփիքեան:

Մրցումներու վերջաւորութեան օրուայ Եախագահ և Եւրոպայի թիմի էջմիածնայ ներկայացուցիչ Պալարքան եպիսկոպոս մարզապաշտ իջաւ ու վեր առնելով Հ. Մ. Բ. ի կատարած գերը հայ իրականութեան մէջ, թերգործեց մասնաւորապէս ոնկէ հեռու գոնուողները, բայց ու ընդարձակ և օգոստակար կազմակերպութեան չուրջ, խաստանալով, ինք ալ իր կարգին, անձնապէս ամէն ախակցութիւն չխնացիլ:

Թ. Թ. Ա. Կ.

ՄԱՐԶԻԿԻՆ ՀԵՏ ՈՒ ՄԱՐԶԻԿԻՆ ՀԱՄԱՐ

Կը գրեն մեզի.—

Սիրելի

Պուլարիոյ Հ. Մ. Բ. Մ. ի օրշանին կողմ. հրաւակուելի մէջ՝ „Մարզիկ“ պարբերութիւն աշխատակցութիւն առաջակերպութեան կանուխով սացայ:

Անուրանալի է ու շատ գիտարին և ասկան սիստուական գործի մըն է ու կը ձեռնարկէն, որու յաջողութեան սրանց ցանկացող են: Անուշ աւելորդ և նախանակը այն խանդավառութիւնը որ պիտի զայ սեղծելու Ջեր պարբերութիւն ՈՉ ՄԻԱՅՆ ՇՐՋԱՆԻՒԻ ԱՅ, ԵՒ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ Մէջ:

Նաև սիրով պիտի ուզէի աշխատակցութեան իւ համեստ բաժինն ըեւելու, որքան որ խանանակը բոլլասու ըլլայ: Ջեր հրաւելեն պիտի ցանաւ օգտուիլ ամէն անկան որ ալիք կարենած սեղծել:

Ջեր փափաթին հանձնայի մաս մը լուսանկարներ կը դրէմ այս անգու, որոնցը մէկ մասը Մարտիլիոյ, միւսը Փարիզի Աղյուսականներուն կը վերաբերին: Նաև մը անպատճուրիւններ յառաջ կուզան Հ. Մ. Բ. Մ. ի Կեդրոնէ մը գուրի ըլլալէն, հետեւար օրշաններուն առաջին հանատանքներ պիտի է ըլլալ հնարաւորութիւն սեղծել Ընդի, Պատրի, Ֆոլումի գումարութիւն մը նետ Կեդր. Վարչուրիւն մը յառաջ ըեւելու: Հակոռակ մասնակի շատ մը առաւելութիւններն, զոյութիւն ունին աբալիսի անպատճուրիւններ ու դժուարութիւններ ալ, որոնք չեն յուսադրեւ զիս թէ Փարիզը կենայ կեդրոնի մը դեր ասանձել, հակառակ որ կեդրոնի նախկին անդամներն ունան ալ հու են: Անձնապէս Պալեանները աւելի նախակայաւուր կը զննեն, եթէ երբէք բաւարար բռուլ ձեռնիստ անձեր կարելի պիտի բլլալ իւարու մօս ըեւել որոնք գործը վարեն այնպէս կը բալէ Պոլիս, առանց ծառական ու աւդուրին ընդունելու կատարելու:

Ջեր սահմանած դժուարին գործին յաջողութեան համար ուժ ու կարողութիւն մաղրելով, կը ներկայացնեմ...

Աւրիթ մը՝ կրկին Փարիզին

Ազնիւ Պրե.

Երկ սացած Ջեր 1 Օգոստ. 1925 րուակիր ինձ զեղեցիկ ալիք մը կը հայրայի ծրագիրս զորագրութեան զնելու համար: Ենեւեր փոխուեցան, հիմա զոյք է որ „Մարզիկ“ ի հրաւակութիւն զեղեցիկ լուրը կու սաք եւ ինձնել: աշխատակցութիւն կը պահանջէի: Սրանց կը մալրեն որ լուսահատեցուցիչ արգել բներու չի հանդիպի ու Ջեր ծրագիր մէկ կողմ զնելու չի սիստիմի: Ազգին Երջ Վարչուրիւն մը զիսաւորութեանը այս զործին սկսուած բլլալը այս մասին հաւասարի մը տեսի է, եւ թէ ուսեն բարի կամ չար նկատմամբ արգել չպիտի ըլլան:

Երեւութիւն մէկ մը զար աշխատակցութեան հետաւոր դիւրաւ կրնակ զնահատել ու մերժումի պիտի հանդիպէր — մանաւանդ որ եղածներուն չեմ կրնար հանձնի — կամ զոյէ պիտի ուզէի տանիլ Ա. Քիւր ընդի, զադափար մը կազմելու համար:

Անկեղծօտեն կ'ըսեն թէ յանուն նախակին եւ Ջեր բարեկամութեան է որ պատրաստակութիւն կը յայնուն մանաւանդ որ շատ ալ պահանջնոս չիք . . . ամիսը մէկ անգամ ինձ շատ եւ երկիւղ չի սար:

Այս արքի գարձեալ կրկնել աւելորդ շրլայ գուցե թէ շատ խնամի սանիլու է: „Մարզիկ“ ի կազմութեան: Կը տեսնեն թէ հումարտակ Հ. Մ. Բ. Մ. ի նորանակը զորագրութեան զնող սակաւարի Մ-իւղելուու կարգին Պուլկարիայիները տաշչին կարգին վրայ կը գտնին:

Արտակ կը մալրեն որ Փարիզի ալ ներկա վիճակը եւկար չի տեսէ եւ Խնիսի Արօրին Առմենինի Հ. Մ. Բ. Մ. ի նոր միացումը այդ վիճակին վերջ մը տա: Վայր այստեղի ողիսպահակար տեղի կ'ունենայ տեսնեն փոփոխութիւն մը պիտի ըլլայ: Ինձի շատ նախակ գրեցէի:

ԵՐԵՎԱԿ ՄՐ՝ ՑՈՆԱՏԱԲԵԼ

Միեկի

Մեզմ ուժ շարժեցաք, մեզմ առաջ անցնելու համար, խանդադատանի խոսով անուրիւնութիւն, իրեն խոսուու չեմ առնելու անսպայտն ։ „Մարզիկ“ ին աշխատակցելու: Թէ եւ, աւելցնելու, որ ոչինչ աւելի հանձնի է ինձ, բայ ։ „Մարզիկ“ ին մէջ անձին մը ունենալ: Վերջին հարուածը ցիր ու ցան բռա մէջ եւ այնին խնամելու ու նիգերով սկսուած հոյակապ շարժում մը կանել է արգել: Մինչ կը գրի, լիովուրիւնուն տոշեն է արգել, այն սուար շարժը մէր աօխոյթ ու կրակս սիոց, որով Պոլիսը դղբեցին երթան:

Հոս, հոդ կամ ալլուր, ինչտան ալ նեռու իրաւու, պիտի է ամուր պահենի ողբան, նզոր ու առողջ մարմնեներու կող ինչ, եթէ կրցան լաւագոյն կերպով գարբել նախ, առաջացող սերունդի մէջ նկարագիրն ու կամքը, ապահով եղէ, ապահոված կ'ըլլալի վաղուայ յուսեն մէծ մաս մը . . .

Աշխատեցէ, աւելի նիս՝ աշխատին բոլորս — լուս, անարմուկ, առանց ծափ ու ծնծղայի, արձանաւորացն Հ. Մ. Բ. Մ. ի կոչումը — „Բարձրացի՞ր, բարձրացու՞ր“:

Կարօսներ և սեղմումներ բոլորիդ

Հ. Ա. Ը. Մ. Վարչակի Մէջ

4. *arjuna*

Յունիս 7 ին տեղի ունեցաւ Հ. Մ. Ի. Մ. ի Վահ-
նայի մասնաճիւղի Բ. բացութիւ ընդհանուր ժողովը,
մասնակցութեամբ 65 ի մաս անդամ—անդամութիւնը ըստ
օրակարգի գլխաւոր կէան էր ընտրմէ նոր վարչութիւն
փոխան նախորդին, որ հրաժարած էր, կորունցուցած
ըլլալսվ իր մնամանութիւնը: Կառարութեամբ ընտրու-
թիւն արդիւնքը եղաւ հետուեալը:

1) Յակոբ Քօստիկեան — Ամենապկաւա. 2) Խորեբեն
Միհրանեան — Ամենագողիքը. 3) Մկրտիչ Աստամձեան —
Գանձապահ. 4) Կիրակոս Գրիգորեան — Գոյցքապահ. 5)
Օննիկ Էնկիպարեան — Խորհրդառու. 6) Արգիլ Մկրտիչեան —
Գուղթպահ. և աթէլէթ. խմբ. 7) Լեոնի Խորդա-
խորդեան — Արաւուա. և ծուէտ. խմբ.

Ծնորհի կատարուած յաջող ընտրութեան, նորակազմ վարչութիւնը իր երկու ամսեայ շրջանին փայլուն գործունէութիւն մը ցոյց տուաւ. Առաջին առթիւ կանոնաւոր վիճակի դրուեցան մասնաճիւղի գոյքերը եւ թղթակցութիւնները զանազան շրջաններու հետ, եւ ամէնագլուխուրը՝ գոհացուցիչ ձեւի մը մէջ դրուեցաւ անգամակնարներու զանձման հարցը:

Ukums - Upalki

Տեղույն մէջ Մարգարիան ճիւզերուն մէջ եւս
թափուած ջանքերը ապարդիւն չանցան, հակառակ
նիւթականի պարտուն խոռաջ և կած անթիւ արդիլքներու. Այժմ մաշնաձիւզի վկառու պան խոռմբը՝ ունի
50 ի մօտ անդամներ, նորրնծաններ, և գալլիկներ,
որոնց համազեսաններու գնման համար, վարչութիւնը
պարտաւորուեցաւ անհատական փիսառութեան գիրներ.
Տեղի կ'ունենան կանոնաւորապէս գասախօսութիւններ
եւ մարդանքներ, պատրաստելու համար ի մօտոյ կա-
տարուելիք սքառուտական քննութեանց:

Ֆութմալի խումբի վերակազմութեան համար, վարչութիւնը ամէն ջանք ի գործ դրաւ: Ի նպաստ անոր հարապարակ հանուեցան նույիրա սոմմեր, որոնցից գոյացած գումարով գուած են 11 ձևաք համագիւղա Ա. թիմին համար: Այսուղ պարոք կը համարեմ յիշել թէ՝ Վառնայի հայութիւնը, ինչպէս միշտ, այս անդամ ալ լայն չափով քաջալերեց մասնահիւղի այս ձեռնարկի:

14

Թիմը ունեցաւ փորձ մրցում մը առզւայն առաջ-
նակարգ ։ Թիշա " խումբին Բ. թիմին հետ, սրւեն ար-
դիւնքը եղաւ 1:0 ի նպաստ մազի. իսկ Օգաստոս 2 ին,
Մակեդոնական ազգային տօնին ողը, պաշտօնական
մրցում Կայս ազգի ազգացին թիմին հետ, որը կաղ-
մուսն է ժամանակայի առաջնակարգ խումբերու մաս իրա-

մող մակեդոնացի լաւագոյն խաղացաղներէ :

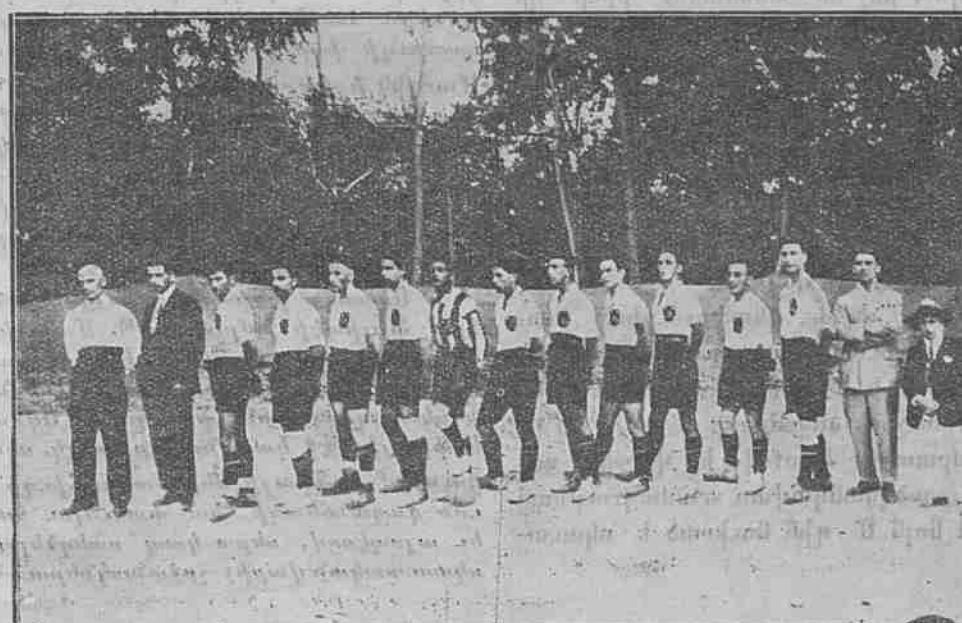
Ներկայ էր հայ հետ սքրիփտ խուռն բազմութիւն
մը: Խախ նուագախումբը նուագեց մակելունական եւ
հայկական ազգային քայլերդները: Ժամը 6 ին սկսաւ
խալը: Մակելունացիները՝ վասահ իրենց ուժերաւն
վրայ, անմիջապէս անցան յարձակագականի: Առաջին
10 ր վայրկեանի բնիթայքին իրենց թափած ջանքերը
անյաջող անցան, շնորհի մնը բերդապահին եւ յետ-
սապահներու ճարպիկութեան: 15 րորդ վայիկանին
սախայն, օդուուելով եղ ած սխալէ մը, անոնք յաջողե-
ցան զրկել գնապակը մնը բերդը արձանագրելով ի նը-
պստ իրենց կոլ մը:

Այս դէպքը, կործնու վայրիկանի շփոթութիւն
մը յառաջ ըերաւ մկր տղոց մօտ, ինչ որ պատճառ
ևզաւ երկրարդ կոլ մը եւս նշանակելու ի վես մնդի:
Բարեբախտաբար այս վերջինը խթան մը ևզաւ մնը
խաղացոյներւուն, որոնք երկնոտպատկելով իրենց ջան-
քերը, խաղը գարձուցին աւելի հետաքրքրական ու
կրակու: Հակառակ մակեդոնացիներւ ֆիզիքական
առաւելութեամեն, մար երիտասարդները կարողացան
մինչև վերջ պահել իրենց յարձակողական ոգին եւ
առաջին կիսախաղի վերջաւորութեան մօտ շահեցան
իրենց առաջին եւ միակ կուր:

Երկրորդ կիսովսաղին աւելի փայլուն խաղ մը
խաղացին մէր աղաքը, թէեւ առանց արգիւնքի փա-
փոխութեան: Այսպէսազ խաղը վշրջացաւ 2:1 ի նպաստ
մակերտնական արդային թիմին: արգիւնք մը, որը
կրնաք աւելի պատարձեր ըլլալ մնդի, ևթէ չ. Մ. Ռ. Մ. ի
թիմը զրկուած չըլլար իր կրկու բաւագոյն խաղաց-
ներէն, որոնք կը բացակաչին կարևոր պատճաներով:
Իրաւաբարի պաշտօնը կը վարէր „թիչաւ“ ի խմբակներուն:

Մըրդումէն գոյացած մօտ 7000 լէվայի զռւու հաս-
տայթք, հաւասարապէս բախնուած է երկու խումբից միջին:

Հ. Ա. Բ. Ա. ի տեղուոյ մասնակիւզի վարչութիւնը, քաջալւրուած վասնայի հայ, հասարակութեան ցոյց տուած հետոքքութեան, սրշտծ է սարքել գաշտմանքս մը տմամբ 28 ին, ուր տեղի պիտի ունենան աթլեթիկ փորձեր, յառաջիկայ Պուլիսարիոյ աղիմպիտանի պատրաստութեան համար; Բացի այդ ան նախաձեռնութիւնութեան է, նաև, աղջիկ սքառաներու խռմբի մը կազմութեան, որոնք սկսած են արդեւ մարզանքներու եւ դասախոսութեանց:

2. If \mathbf{f}_1 , \mathbf{f}_2 and \mathbf{f}_3 are simple functions then $\mathbf{f}_1 \otimes \mathbf{f}_2 \otimes \mathbf{f}_3$

ԲՈՒՎԵԱՆԻՔԻ ՄԵՋ

Հ. Մ., Ի., Մ., ի Առւաճութիւն փութպոլի Յակար սպանութիւնը, վերջերս անցաւ Առւմանիս՝ Ճրծովայի մէջ մրցելու համար Առւմանական Վշնուս—Գուլնչու խումբին հետո: Վերջինիս իրենց մասնակցութիւնը կը բերէին Պուրքուչի Վշնիւս խումբէն և խաղացովեր: Այսպէսով Առւմանացիք գօրաւոր խումբ մը կրցածեն հանել մերսոնց դէմ: Խաղը բառական հասաքքարքիք է անցած: Եւրկայ եղած են Հայ և Առւմանացի հասարակութիւնն: Սչքասու խաղ մը խաղացած է Հ. Մ., Ի., Մ. ի Քիլիկիի թիմի խմբապետ Պ. Թորգոմ Գալը փաքական, որը մասնակցած էր Վառնայի մեր խումբին՝ Առկեդոնացիներու հետ կատարուած մըցման, շատ յաջող խաղարկութեամբ մը:

ՃՈՒՄԵՆԻ ՄԵԶ

Այսօր կիբակին, կէսովէ, առաջ տեղի ունեցաւ մրցում մը պուլկար „Սլավիա“ խումքին և Հ. Ռ. Մ. ի թիմի միջև։ Առաջին խաղին վերջաւորութեան մեր աղաքը մեծ ոգեւորութեան մէջ կարորացան նշանակէած մը ընել հակառակորդին։ Յեռոյ Պուլկարները տուզիտ (12 քայլ) քաշեցին մեր կողմին, բայց չուրհիւ մեր բերդապահ Գաւանիկ Գաւիթինանի հարպիկութեան, անյափող անցաւ։ Երկրորդ կիսախաղին Պուլկարները ըրին նշանակէած մը և արդիւնքը մասց 1:1 ի եթէ մեր աղաքը մեծ լի շատ փորձեր կատարեն, մեծ անջուռ թիհնեներ ձեռք ձնելու ուս կայ։

Այսուեց ճշգիմ, որ ասկէ առաջ թիմին Ա. թիմին հետ մըցիցաւ մեր խումբը, ոչ թէ Բ. թիմին հետ, ինչու առ առ մը գրուած էր սխալմամբ:

ՆՈՐ ՄԱՍՆԱԳԻՒՆ

հանդավառ լուրեր կ'սացուին օրք օր; Վեցշին
ժամի մը ամսուայ ընթացքին Շումենի և Հասովոյ
Մ - դերեն վեց, Պահպամիկրատէն եւս խումբ մը սպագ,
ընտու ՅՅ, զիւում կատարծ են Երջ, Վաշչուրեան, իւեց
նորակազ մարզական միուրիւնը, մասնահիւղ նկատ-
ուաւ և Ա, Ը, Մ, ի:

Արագեսով Հ. Մ. Ռ. Մ. ի պուլկարքոյ օջանը կա-
նենայ 12 մասնաճիւղեր, ինչ որ ամենամեծ թիւը կը
կազմէ եռու Մ.-ուրու ուիւնի մէջ:

Աւելորդ է ըստի առաջարկի հանոյիով ընդունուած է պատսպականություն ամ է իր ժամ:

Սկսաւ թերութեած է ինչպէս.
Սկառ բնեհի. խմբավեր 23 Թգուտուին այցելեց,
ճակա, Պօրխումիւրա, կազմելու համար քեկուծու
պարունակութեած է առջեպ:

ՀԱՅԵՐՆԱՇԽՈՒԹԻՒՆ

¶. Ներսու Խանճեան, իբրև զետհատոքիւն խաղացքին ձեռք բերուած յաջողութեանց, Հ. Ա. Ռ. Մ. ի Ֆիլիպէի Ֆուրսովի Ա. բիսին նուիրած է. մեկ զետիւն եւ 11 հատ բառուուէ ծննդական:

Դարձեալ Պ. խմբավայր Հասկով իր վեցօրն այցելուրին սղոց մէջ գտած խանդավառ տաւադրութեան իբրև բազալեռուրին նոյն Ա - դին նուիրած է սկսակ մը:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ

ՀՐԱՄԱՆԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻՆ
ՆՈՐ ՍԲՈՒՆՔ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

Հ. Մ. Բ. Մ. ի պուլկարբոյ շրջմնի սքառառական ընդհանուր և Երջ. վարչութեան անդամ Պ. Ներսէս Աստուածածութեան հրամարած ըլլալով, Երջ. վարչութեան որոշումով նոյն պայմանը ստուհանց Պ. Ներսէս կանձեան:

Բ. ՊԱՏԿ. ԺՈՂՈՎ.

Նկատելով որ շատ մը ստիպագական խնդիրներ առկաին կը մնան, Երջ. վարչութիւնը սրուցից յառաջիկայ հսկու. 4 և 5 ին, փիլիսպէի մէջ գումարել Պուլիցընի Բ. Պատք. ժողով, հնահւեալ օրակարգութ.

1) ընսրութիւն դիւանի. 2) զեկուցում՝ Շքա-
վարչութեան և Մասնաճիւզերու և ընտրութիւն
քննիչ յանձնախումբի. 3) կանոնագրի վերընթերցում
և պատշաճեցում. 4) ներքին կանոնագրի հարց. 5) դիտէ
րասիսնի մասնակցութեան հարց. 6) Խարզիկ ի պիտանէ
և ուղութիւն. 7) մեր կազը ազգ. իշխանութիւններ-
ուր հետ. 8) մեր կազը քոյր շրջաններու հետ. 9) մար-
մանկրթանքը ազգ. վարժարաններու մէջ. 10) կրթէ-
կայտերու կազմակերպման հարց. 11) Հ. Ա. Բ. Մ. ի
տարածման միջնորդի 12) Նըրջ. վարչութեան պիտանէ
13) առաքելութիւններ մեկուսի գաղութներու մօտ.
14) կենք. վարչութիւններ կազմութեան հարց. 15) պալ-
կարահայ Ա. ողիմպիտիւն. 16) բնդէ. բանակումք
վայր և թուական. 17) ընտր. Նըրջ. վարչութեան.
զանազան առաջարկներ և թեկադրանքներ:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ճարջութեան սրացումով, աթլէթիկ ընդհանրապես Պ. Հայկանի քիրիշեան սկսած է այցելմար բարձրացնելու գործը, զրագուելու համար ամէն մէկ մասնաձիւղի աթլէթիկ փորձերով և աշխատանքներով, տալսվ անոնց ընդհանրապես թիւնները: Ան եղած է արգելն Պարիսակ, Ալիվէն, Սօֆիա: Յաջորդով պիտի տանք իր տպաւորութիւնները մեր ամէն մէկ մասնաձիւղի աթլէթիկ դորժութեան շարք:

—Նորրնափի սկառա ընդէն. խմբագետ Պ. Ներսէս Խոնձեան 23 Օգոստո, կիրակի օր այցելեց հասրով յիշեալ մանաճիւղի սկառատական շարքերը աչքի անցրէն լու համար. իրեն Վընկիւրանային Ֆիլիպէի մանաճիւղի վարիչ — առաջնորդ Պ. Միսակ Խաչէրեան և Մարգիկի ի խմբագիրը. Առաջինը անձամբ մարզպանքներ կատարեալ տառա օր մը ամբողջ զրադուելով երգումի պատրաստաւող թեկնածու — մկառաներու. Նոյն օրը, ցորեկէ մերջ, մանաճիւղի վարչութեան հրաւերով տեղուոյն "Արարատ" ակումբին մէջ բանախուց Մարգիկի խմբագիրը՝ Կիւթ ունենալով՝ Հ. Ռ. Ա. ի պետք նու հրամանութեան մէջ:

Սքառաւ խմբապեսար այցելեց, նույտ, թ. Փաղարձը՝ Ֆիլիպէի խմբապես Պ. Մարտիկի առջրամանինի և վարիչ—առաջնորդ Պ. Միսոկի խաչէրեանի հետ, 25 օգոստոսին, իսկ 26 ին՝ Ասֆիա նոյն նպատակով։ Առ ներկայ պիտի զոյնուի նաև, 30 Օգոստոսին — 6 Սեպտեմբերի մէջ կայտնալիք Պուլկ. սկսուածան բանակումին, Ասֆիայի մէր մասնաճիւզի խմբապես Պ. Լեռն գաղանձեանի հետ հետեւելու համար բանակումին և այսպէսով, ոերս կապ ստեղծելու համար Պուլկ. սկսուածան վարիչ շրջանակներու հետ։

